

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

ESCOLA POMPEU FABRA



1. CONTEXTUALITZACIÓ	3
1.1. Dades del centre i contextualització	3
1.2. Missió i justificació del projecte de convivència	4
1.3. Normativa	6
1.4. Documents d'organització i gestió del centre	7
1.5. La comissió de convivència: composició i funcions	8
1.6. Nivells i àmbits d'actuació del projecte de convivència	9
1.6.1. Nivell d'actuació	10
1.6.2. Àmbits d'actuació	10
1.6.3 Temes que es poden desenvolupar per nivell i àmbit	11
2. BLOC 1: L'educació socioemocional	12
2.1. Introducció	13
2.2. Diagnosi del treball de l'educació socioemocional-Resultats.	14
2.3. Les mirades de la comunitat educativa envers l'educació socioemocional	16
2.4. Programació del treball de l'educació socioemocional	18
2.5. Enfocament metodològic	21
2.6. Propostes d'activitats per a treballar globalment a l'aula	24
2.6.1 Cicle petits	24
2.6.2 Cicle mitjà	27
2.6.3 Cicle grans	29
2.7. Avaluació i seguiment	33
3. BLOC 2: Resolució de conflictes	34
3.1 Introducció	35
3.2..Resolució positiva de conflictes	35
3.2.1.Fases del conflicte.	36
3.2.2. Emocions i conflicte	36
3.2.2.1. Com ens sentim?	36
3.2.2.2. Què ha passat?	37
3.3. Actituds davant d'un conflicte.	37
3.3.1. El paper de l'equip educatiu i altres professionals de l'escola davant els conflictes.	38

3.3.2. Els paper dels infants davant dels conflictes.	39
3.3.3. El paper de les famílies davant dels conflictes	39
3.4. Com treballem la resolució de conflictes.	40
3.4.1. Programació.	40
3.4.2. Metodologia i activitats	42
3.5. Intervenció en cas de conflicte greu-Protocols d'actuació.	47
3.5.1. Objectiu dels protocols.	48
3.5.2. Què entenem per conflictes greus?	48
3.5.3. Garanties i procediment en la correcció de les faltes.	54
3.5.4. Quadre resum d'incoació d'un expedient disciplinari.	55
4. BLOC 3: Valors i actituds	59
4.1 Introducció	60
4.2 Coeducació i perspectiva de gènere	60
4.3 Educació intercultural	62
4.4 Educació per la pau	64
4.5 Educar en el respecte	67
4.6 Educar en l'esforç i la responsabilitat	70
4.7 Inclusió	73

1.1. DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ

DADES DEL CENTRE

Codi:	08043279
Nom:	Pompeu Fabra
Titularitat:	Públic
Adreça:	c. d'Olesa, 19
Telèfon:	933407697
Adreça Electrònica:	a8043279@xtec.cat

CONTEXTUALITZACIÓ

L'escola Pompeu Fabra té una llarga trajectòria. Els orígens de l'escola cal trobar-los en l'època de la construcció del barri dels habitatges del Congrés, l'any 1958. El 1968, en el centenari del naixement de Pompeu Fabra, fent palès el caràcter català del centre, es posa el nom d'escola Pompeu Fabra. L'any 1970 l'escola es constituïa en cooperativa de famílies i era reconeguda oficialment, va ser membre del CEPEPC des de la fundació d'aquest col·lectiu d'escoles privades amb intenció de formar part de la xarxa d'escoles públiques catalanes i el curs 1988/89 el centre passa a ser de titularitat pública. Durant tots aquests anys l'escola està ubicada en cinc edificis repartits pel barri i no és fins el curs 2003/04 que s'inicia l'activitat.

La Comunitat Educativa de l'escola creix al voltant d'un centre d'una sola línia, d'unes 175 famílies i uns 230 infants. L'educació dels infants és un objectiu comú i es garanteix la coordinació entre els diferents estaments que la formen:

- L'equip docent: amb un claustre format pels mestres d'Ed. Infantil i Primària, mestres d'atenció a la diversitat (MAD), l'especialista d'anglès, el de música i el d'educació física, i la Tècnica d'Educació Infantil (TEI)
- L'equip de migdia: està format per 8-10 monitors/es i la secretària de l'AFA, coordinadora de l'equip de migdia. L'escola disposa de cuina pròpia, amb una cuinera i una ajudant.
- El Personal d'administració i servei: format per la conserge, una administrativa amb dedicació de mitja jornada i 3 persones de servei de neteja.
- L'Associació de famílies (AFA): organitzats a través d'una Junta que es reuneix amb una periodicitat quinzenal a la que assisteix el director/a del centre (amb

veu , però sense vot) i de l'assemblea anual (que s'acostuma a realitzar durant el primer trimestre).

L'AFA del centre ofereix un servei d'esplai matí de 8 a 9, el servei de menjador de 12.30 a 15h i un servei d'acollida a la tarda de 16:30 a 17h.

L'AFA també ofereix activitats extraescolars a partir de les 16.30h i casal d'estiu.

L'escola s'organitza en 3 grans cicles:

- Petits (P3, P4 i P5)
- Mitjans (1r, 2n i 3r)
- Grans (4t, 5è i 6è)

Això ens permet fer un treball intercycle més compartit entre els/les mestres i l'alumnat, així com a plantejar-nos diferents organitzacions i maneres d'abordar el currículum amb els infants. Els docents són co-responsables dels grups i, més enllà de les seves especialitats, comparteixen matèries i activitats. Com a escola es segueix una mateixa línia amb les peculiaritats pròpies de cada cicle.

L'alumnat fa 5 hores diàries de treball lectiu al centre. Els matins de 9 a 12:30 i les tardes de 15 a 16:30.

L'escola forma part de la Xarxa de Patis Oberts (dissabtes i vacances escolars) i acull l'associació "Save the children" que dona suport a molts infants del barri.

1.2. MISSIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

D'acord a la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per tal de desenvolupar el Projecte Educatiu de Centre en matèria de convivència, els centres educatius han de dotar-se d'un Projecte de Convivència on es reflecteixin les accions que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes. Aquestes accions han d'anar adreçades a la millora de la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, en el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, actituds i hàbits relacionals. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable.

El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social

i laboral de tot l'alumnat.

Els objectius d'aquest projecte de convivència són:

- Elaborar un projecte de convivència global amb la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat educativa.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat.
- Ajudar a cada infant a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Garantir l'aplicació ferma i flexible de les normes.
- Fomentar la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió de conflictes.
- Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

El Projecte Educatiu de l'escola contempla el creixement personal i afectiu de l'alumnat, creant entorns afavoridors per tal d'aconseguir que els infants posin en joc tot el potencial intel·lectual i humà que posseeixin per un desenvolupament harmònic de la seva personalitat.

Al mateix temps, considerem important educar valors que ens ajudarà crear una societat acollidora, solidària i més plural.

Per aquesta raó, es valora necessari tenir un document que ajudi a tenir present tots aquells valors a consensuar, valorar i posar en pràctica a l'escola.

Per tant, el Projecte de Convivència esdevé un instrument on es reflecteixen totes les accions que desenvoluparà el centre per fer una millor gestió de tota les accions i actuacions de tota la comunitat educativa per a la bona convivència i resolució de conflictes.

El treball de l'educació socioemocional, emmarcat dins el Projecte de Convivència, està orientat a afavorir els processos de desenvolupament integral de l'alumnat, facilitant el seu creixement personal i d'aprenentatge.

Saber reconèixer els sentiments i les emocions, tant les pròpies com les dels altres, és bàsic per entendre què passa a l'entorn i per interactuar amb el món que ens envolta. Per aquest motiu, és imprescindible proporcionar estratègies i habilitats que potenciïn

l'autoconeixement, una bona autoestima, l'autocrítica, la sinceritat, relacions des del respecte, empatia, creativitat i bona comunicació, iniciativa personal i autonomia, responsabilitat en les pròpies accions, acceptació dels límits, resolució de conflictes de forma assertiva i automotivació per ser feliços, ja que totes aquestes habilitats faciliten millors aprenentatges i resultats acadèmics, i per tant, l'èxit escolar i major benestar personal dels infants.

L'enfocament és bàsicament preventiu, i tal com diu la Mercè Traveset, “ pretén ajudar a travessar les crisis vitals del creixement evolutiu per viure cada etapa, i donar eines per poder crear un pont entre les emocions i el pensament, i generar un estat de consciència dels individus més global i integrador de la seva realitat i del seu ser profund”.

1.3. NORMATIVA

Normativa general del projecte de convivència:

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

La Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

A més d'aquesta normativa general, a cada tema que es desenvolupa en el projecte de convivència es recull una normativa específica

1.4. DOCUMENTS D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL CENTRE

Els documents d'organització i gestió de centre recullen els principis pedagògics i de gestió de tots aquests aspectes, relacionats amb el pla de convivència.

El projecte educatiu del centre concreta principis dirigits a cobrir les necessitats personals i afectives per un bon procés de creixement personal dels infants:

1. Crear un ambient escolar positiu que convidi a respectar als altres i l'entorn i ens faciliti gaudir d'una convivència enriquidora.
2. Valorar la importància de les relacions humanes, dins d'un marc de comunitat, de participació i de cooperació. L'escolta i el diàleg respectuosos estableix aquestes relacions.
3. Reconèixer els infants com a ciutadans d'avui, del present i del futur.
4. Valorar la diversitat fomentant la felicitat i el benestar propi.
5. Garantir la formació de l'equip docent com a responsabilitat professional.
6. Vetllar per la qualitat i la cura dels espais que acompanyen i potencien l'aprenentatge.

El Projecte de Direcció (2020-2024) concreta un objectiu específic per ampliar, actualitzar i desenvolupar el Pla de convivència en els propers cursos.

Els objectius i actuacions presents en aquest projecte de convivència s'aniran desenvolupant a les programacions anuals de centre.

1.5. LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA: COMPOSICIÓ I FUNCIONS

La comissió de convivència

La Comissió de Convivència té com a objectiu millorar el clima del centre i d'aula. Entén el conflicte com una oportunitat de créixer, fomenta l'empatia, el diàleg, la mediació i els cercles restauratius.

A nivell de Consell Escolar, la comissió està formada per dos representant del professorat, dues famílies i un membre de l'equip directiu.

A nivell de mestres l'escola també disposa d'una comissió de convivència formada per mestres dels diferents cicles i etapes i un membre de l'equip directiu.

Una comissió mixta de les dues anteriors i amb la incorporació de tres famílies representants de cada cicle de l'escola i si s'escau, dos alumnes de 6è.

Entre les seves funcions en podríem destacar les següents:

- Analitzar la situació de la convivència al centre com a punt de partida.
- Analitzar i reflexionar a partir de fets i situacions donades a l'escola, sobre la convivència del centre.
- Establir i revisar objectius i criteris de planificació dels programes i activitats de convivència, dinamitzar-ne l'aplicació i fer-ne el seguiment.
- Establir i revisar els procediments d'elaboració i revisió de les normes de centre i de les normes de l'aula.
- Liderar la resposta en situacions greus de manca de respecte a les normes. Establir i revisar els criteris fonamentats en el reconeixement del dany realitzat i la responsabilització i la reparació del dany per part de qui l'ha originat.
- Proposar orientacions per elaborar el Pla d'Acció Tutorial.
- Animar a la participació als diferents membres de la comunitat educativa.

- Impulsar les activitats de formació relacionades amb la millora de la convivència.
- Impulsar iniciatives solidàries (commemoracions d'efemèrides rellevants, com el dia dels Drets Humans; ajuda a les víctimes de catàstrofes naturals o accions humanes d'especial magnitud; etc).
- Fomentar la reflexió i la presa de consciència personal i col·lectiva sobre fets remarcables de valor moral.
- Elaborar materials que toquin diferents aspectes per treballar la millora de la convivència.
- Establir criteris de coordinació amb serveis municipals: policia municipal, serveis socials, etc.

A nivell de l'alumnat, l'escola disposa d'un òrgan de participació anomenat la CUP (**Comissió Unida del Pompeu**), **comissió mixta formada per l'alumnat (a infantil un representant de cada nivell i a primària els secretaris de cada curs)**, representants dels docents i una persona de l'espai migdia que es reuneix dos vegades al trimestre.

1.6. NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

El pla de convivència del nostre centre contempla diferents nivells, àmbits i temes d'actuació que s'aniran desenvolupant al llarg dels propers cursos.

Tenint en compte tots aquests aspectes, l'escola Pompeu Fabra fa un plantejament global del treball de la convivència portant accions que coresponsabilitzen a tota la comunitat educativa: infants, mestres, famílies i espai de migdia, molt necessari per a aconseguir l'èxit desitjat. El plantejament global i integral que proposa comporta abordar el projecte de convivència des dels nivells següents:

1.6.1. NIVELLS D'ACTUACIÓ

A. Valors i actituds

Contribuir que tot l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

B. Resolució de conflictes

Quan es produeixen situacions que atempten contra la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, entenem que,

per abordar les diferents situacions en què es poden trobar els centres, calen orientacions i protocols per recuperar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar resolucions positives a aquestes situacions.

C. Marc organitzatiu

No és possible la convivència si no tenim una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos. L'organització afavoreix o dificulta el clima de convivència.

Per tant, un projecte de convivència ha de preveure actuacions sobre aspectes organitzatius dels centres.

En aquest sentit, és imprescindible que el Projecte de Convivència sigui un document *viu*, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre.

1.6.2. ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Un plantejament global de la convivència necessita una acció coordinada i coherent entre tots els agents educatius que intervenen en els diferents espais i temps dels nostres alumnes. És per això que entenem que el projecte de convivència ha de plantejar-se des de tres àmbits d'intervenció:

- Centre
- Aula
- Entorn

Cal la continuïtat i coherència educativa en les diferents accions que es desenvolupin en els tres àmbits per donar respostes globals i garantir-ne l'èxit.

1.6.3. TEMES QUE ES PODEN DESENVOLUPAR PER NIVELL I ÀMBIT

Tenint en compte la complexitat d'elements que intervenen en la convivència es considera oportú delimitar l'acció en diferents temes que s'entenen com a imprescindibles per al desenvolupament d'un bon clima de convivència.

Els temes del Projecte de Convivència es poden desenvolupar seguint aquest quadre de doble entrada:

	ÀMBIT		
NIVELL	AULA	CENTRE	ENTORN
VALORS I ACTITUDS	Coeducació, Educació intercultural , Educació per la pau, Educació socioemocional , Educar en el respecte, Educar en l'esforç i la responsabilitat, Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió		
RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	Absentisme, Conflictes greus, Gestió i resolució positiva dels conflictes		
ORGANITZACIÓ DE CENTRE	Acollida, Comunicació, Estructura i gestió de recursos, Norma, Participació.		

BLOC 1

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

2. L'EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

El primer àmbit que es desenvolupa al projecte de convivència és el treball de l'educació socioemocional.

S'entén per educació socioemocional la que dona estratègies a l'alumnat per conèixer i reconèixer les pròpies emocions i les dels altres, i saber expressar-les, utilitzar-les i gestionar-les de manera positiva. Això permet adquirir unes adequades actituds personals que ajudaran a establir i mantenir bones relacions amb els altres i a viure en societat.

L'educació socioemocional ha de facilitar també el treball cooperatiu i la gestió positiva dels conflictes, de tal manera que es contribueixi a generar un bon clima de convivència. En aquest sentit, un ambient relacional positiu, amb vincles de confiança i suport, pot facilitar que l'aprenentatge sigui més significatiu, interessant i engrescador i, consegüentment, afavorir l'èxit educatiu de tots els nens i les nenes.

2.1.INTRODUCCIÓ:

L'educació socioemocional pretén potenciar el desenvolupament de les competències socioemocionals com a element essencial per a la formació integral de l'alumnat. Segons Rafael Bisquerra, les competències socioemocionals es poden estructurar en cinc grans blocs:

Consciència emocional: implica percebre els propis sentiments i emocions, ser capaç d'identificar-los i de posar-los nom (por, enuig, alegria...).

- **Regulació emocional:** permet gestionar les emocions de manera apropiada, tant per prevenir estats emocionals negatius (l'ansietat, l'estrès, la depressió...) com per generar emocions positives (l'alegria, l'amor, l'humor...). Requereix de l'autocontrol de les emocions (impulsivitat, ira, violència...).
- **Autonomia emocional:** facilita l'autogestió personal, en la qual intervenen diversos elements com l'autoestima, l'autoconeixement, la capacitat de demanar ajuda, la resiliència o l'autoeficàcia emocional, entesa com la capacitat de generar les emocions desitjades.

- **Competència social:** comporta mantenir bones relacions amb altres persones, el que implica dominar les habilitats socials bàsiques (saber disculpar-se, dir no...) i disposar de capacitat per a la comunicació efectiva, amb actituds prosocials i de cooperació. L'assertivitat, entesa com la capacitat de saber defensar les pròpies idees acceptant i respectant alhora les dels altres, és també una habilitat important per desenvolupar la competència social.
- **Competències per a la vida i el benestar:** ens permeten organitzar la nostra vida de forma sana i equilibrada, facilitant-nos experiències de satisfacció o benestar. Algunes d'aquestes competències són la capacitat de fixar-se objectius realistes, prendre decisions de manera operativa, exercir la ciutadania de forma compromesa i solidària, gaudir del propi benestar i transmetre'l als qui ens envolten...

L'objectiu de l'adquisició de les competències socioemocionals és la presa de consciència d'un mateix i la millora de les condicions de les relacions interpersonals i, per tant, de la convivència dins els centres educatius. Disposar de mecanismes per millorar les competències socioemocionals dels alumnes, com per exemple l'empatia per ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre o bé l'assertivitat per fer front a la pressió de grup, els ajudarà a conviure positivament i a gestionar els conflictes en un marc de respecte i de valors democràtics. També pot facilitar la prevenció de l'assetjament, de conductes violentes o de la pertinença a grups de risc.

2.2. DIAGNOSI DEL TREBALL DE L'EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL- RESULTATS

Punts molt forts

- Impliquem les famílies en la valoració de la comunicació com a eina per a la millora de les relacions intrapersonals i interpersonals.
- Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per potenciar la competència social en l'alumnat.
- Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.
- Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació socioemocional en els processos educatius.

- Treballem la competència comunicativa des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
- Utilitzem metodologies que afavoreixen els valors convivencials i l'educació socioemocional.

Punts forts

- Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per educar emocionalment l'alumnat.
- Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.
- Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació socioemocional.
- Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar.
- Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació socioemocional.
- Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar socioemocionalment.
- Treballem l'educació socioemocional des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.

Punts febles

- Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació socioemocional entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.
- Coneixem i participem en xarxes de centres que treballin els programes d'educació emocional i competència social.
- Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació socioemocional.
- Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació socioemocional entre l'alumnat.
- Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure la millora de la competència social i de les relacions interpersonals.
- Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar els valors de l'educació socioemocional.

2.3. LES MIRADES DE LA COMUNITAT EDUCATIVA ENVERS L'EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

Aquest treball emocional de centre té un plantejament globalitzat i actiu per aconseguir aprenentatges emocionals significatius i funcionals per a qualsevol context i situació.

I per tal que el plantejament tingui sentit i **sigui coherent, es fa necessària una mirada i unes actituds molt curoses dels docents, sabent que com a mestres, al igual que l'alumnat, també som uns aprenents de les emocions, i per tant hem d'anar creixent plegats.**

El rol del docent és un aspecte imprescindible en tot aquest plantejament emocional, ja que per imitació l'infant aprèn a desenvolupar i a posar en pràctica la seva pròpia intel·ligència emocional. Els i les mestres amb les seves actituds i comportaments, han d'oferir un clima de seguretat i respecte davant l'alumnat al qual acompanya.

L'equip docent ha de desenvolupar la seva capacitat empàtica per establir relacions de confiança i cordialitat, així com mostrar-se receptiu en el contacte per facilitar una comunicació afectuosa, una relació positiva i la creació de vincles amb cadascú d'ells i amb el grup. Tal com diu José María Toro, "educar implica enllaçar, entrellaçar, vincular, relacionar, afavorir trobaments, lligar amistats".

La mirada dels mestres cap a l'infant ha de tenir una actitud inclusiva, és a dir, disponible a rebre i acompanyar tota la diversitat de caràcters, personalitats i característiques pròpies de cada infant i família. També és important saber captar els missatges que ens transmeten els infants, fent un acompanyament i donant respostes a les seves angoixes, pors, alegries, dubtes...

La mirada dels infants cap a les mestres i els mestres ha de ser també oberta i respectuosa davant dels estats d'ànim dels adults ja que això influeix en els alumnes: el nostre estat d'ànim depèn de nosaltres i que en podem aprendre.

Respecte la mirada dels mestres i de les mestres cap a les famílies, ha de ser curosa amb el vocabulari, de manera que es representi la realitat sense judici; sense donar directrius sobre el que han de fer i el que no, aconsellant en qualsevol cas si ens ho demanen, però sense ocupar el rol de les famílies i sempre des del nostre paper com a docents. Tanmateix, **és important centrar-nos en les potencialitats, millores**

i progressos dels infants, en compte de les mancances, per tal d'ajudar-los en el seu desenvolupament.

Tanmateix és important crear confiança, complicitat i establir vincles afectius i empàtics amb les famílies per abordar conjuntament l'educació socioemocional dels seus fills i filles a partir d'una bona comunicació bidireccional, transparent, sincera i respectuosa.

Els tractes entre els adults ha de ser model pels infants

Pel que fa al grup d'iguals, s'ha d'acompanyar i ajudar amb la gestió de les emocions. Prèviament s'haurà de treballar a l'aula activitats vivencials relacionades amb les emocions, per tal que posteriorment sàpiguin identificar-les i regular-les paulatinament.

Atès que, aquest projecte no està vinculat a sessions setmanals ni a un material en concret, sinó que està integrat en la tasca diària i parteix de situacions quotidianes derivades de les necessitats del dia a dia, és important introduir en el llenguatge diari preguntes del tipus, *com et sents?*, *com creus que se sent l'altre?*, *com et sentiries si fossis en el seu lloc?*... En definitiva, ajudar a l'alumnat a que connecti amb sí mateix perquè pugui comprendre com se sent.

La mirada de les famílies cap als docents, ha de ser de confiança i complicitat.

Comparteixen un mateix objectiu, l'educació dels infants i per tant, a la mesura possible cal compartir estratègies i maneres de fer, sempre amb una mirada de respecte i valoració.

2.4. PROGRAMACIÓ DEL TREBALL DE L'EDUCACIÓ SOCIO-EMOCIONAL

Objectius	Actuacions	Indicadors
1. Sensibilitzar a la comunitat educativa de la necessitat d'elaborar un projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius.	- Informació al claustre i consell escolar de la necessitat de tenir un projecte de convivència consensuat per tota la comunitat. - Constitució de la comissió per part dels mestres del centre per tal de fer un redactat provisional del projecte. - Informació en les reunions d'inici de curs i en les de famílies delegades d'aquest procés d'elaboració del projecte. - Reunions de la comissió per a redactar el projecte. - Reunions dels representants de la comunitat educativa del centre per parlar del projecte, fer aportacions i prendre acords . - Redacció definitiva del projecte. - Reunions de claustre i consell escolar per la seva aprovació. - Difusió del projecte via web del centre a tota la comunitat educativa.	- Relació d'actuacions de sensibilització portades a terme. - Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat educativa. - Grau de satisfacció dels nous membres de la comunitat educativa a partir d'enquestes. - Nombre de reunions realitzades per elaborar el projecte de convivència. - Acta del consell escolar on s'aprova el projecte de convivència. - Presència del projecte de convivència a la pàgina web del centre.
2. Conscienciar a la comunitat educativa sobre la necessitat del treball de l'educació emocional.	- Reflexió del claustre sobre la importància de l'educació socioemocional. - Concreció d'un model d'intervenció educativa que tingui en compte l'acompanyament continu de l'alumnat, les famílies i l'entorn. - Acordar actuacions educatives per a potenciar el treball de les emocions. - Creació de la comissió de convivència. - Elaboració d'un document per a determinar la mirada de l'adult envers l'educació socioemocional. - Elaborar una programació sobre l'educació socioemocional.	- Nombre de reunions realitzades envers el treball de l'educació socioemocional. - Document que reflecteixi les habilitats socials a treballar a l'escola. - Grau de satisfacció dels diferents membres de la comunitat educativa sobre el procés d'elaboració del projecte.

Objectius	Actuacions	Indicadors
3. Conèixer i comprendre les pròpies emocions i les dels altres.	- Creació de l'espai de "Nucli" per a poder treballar el coneixement d'un mateix i dels altres. - Realització d'activitats a l'aula per tal que l'alumnat adquireixi un bon coneixement de les pròpies emocions i les dels altres. - Treball de les vivències i experiències del dia a dia per a treballar els aspectes socioemocionals del grup. - Treball conjunt amb les famílies per tenir criteris comuns per la identificació i gestió de les emocions. - Facilitar eines a les famílies i altres membres de la comunitat educativa eines i recursos per la identificació i comprensió de les emocions.	- Presència d'estratègies metodològiques que afavoreixin la interrelació de l'alumnat. - Millora del clima de l'aula a partir de les observacions realitzades pels mestres. - Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu i visibilització de les diferents cultures existents al centre. - Nombre de reunions realitzades amb les famílies (individuals o col·lectives) on es parli sobre l'educació socioemocional.
4. Aprendre a regular les pròpies emocions.	- Creació de dinàmiques a l'aula per tal de regular emocions i tornada a la calma. - Realització de tutories o converses individuals per tal de facilitar la relació adult/infant i crear vincles afectius. - Activitats en base de contes, dramatitzacions, role playing i modelatge de situacions fictícies i/o reals que ajudin a canalitzar i regular les emocions. - Pràctica de tècniques de relaxació, respiració i canalització d'emocions negatives. - Aprofitar situacions quotidianes per a treballar la frustració i augmentar el grau de tolerància.	- Nombre de sessions d'aula dedicades a treballar a les emocions, com reconèixer-les i regular-les. - Tutories individualitzades amb l'alumnat. - Millora de la gestió de les emocions dels infants a partir de les observacions realitzades pel mestres. - Resultats de les autoavaluacions i coavaluacions dels infants.
5. Potenciar l'autoestima.	- Proporcionar estratègies que facilitin un bon equilibri personal a partir d'activitats individuals i de grup que fomentin l'autoconeixement, autoconfiança i actitud positiva envers el món que ens envolta. - Potenciar l'empatia i el respecte envers els altres en les activitats i relacions del dia a dia. - Fomentar les tutories individuals per tal d'un millor coneixement de l'alumnat i ajudar a superar situacions adverses que facilitin el seu creixement personal. - Potenciar la capacitat d'esforç, autonomia personal i motivació davant del treball d'acord a les possibilitats individuals de cadascú com a eina de superació i satisfacció personal.	- Recull d'activitats i dinàmiques per treballar l'autoestima. - Pautes de llenguatge inclusiu per donar protagonisme a tot l'alumnat. - Resultats de les autoavaluacions i coavaluacions dels infants.

Objectius	Actuacions	Indicadors
	- Realització d'activitats individuals o de grup per desenvolupar l'habilitat d'automotivar-se. - Fomentar un clima d'escola que ajudi a la valoració de les diferents intel·ligències i talents individuals en benefici del grup.	
6. Desenvolupar una major competència emocional en les relacions socials.	- Crear un clima favorable cap el desenvolupament de les habilitats socials bàsiques: expressions de relació i convivència (salutacions, agraïments, disculpes.....). - Fomentar formes de relació en el grup que ajudin a una millor convivència tot i respectant les normes acordades: torn de paraula, to de veu, acceptació de normes de joc i/o treball, etc....). - Fer activitats de jocs i dinamització que ajudin a treballar la comunicació receptiva (escolta activa). - Compartir emocions i vivències personals que ajudin a la resta de grup a ser més assertius i comprensius davant altres realitats. -Treball de la resolució de conflictes de manera vivencial i amb el protagonisme dels infants: prevenció, role playing mediació entre iguals. - Creació d'espais que facilitin la gestió de les emocions en les situacions adverses que es generin en la vida de l'escola: tutories individuals, tutories de grup, el racó de relaxació, racó de mediació, etc... - Fomentar el treball cooperatiu i de grup per anar adquirint un comportament més prosocial.	- Recull d'actuacions orientades a l'educació en valors. - Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades sobre el valor de la norma per la convivència. - Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula. - Recull d'actuacions que promouen l'ajuda entre iguals al centre (CUP).
7. Adoptar una actitud positiva davant la vida.	- Crear una cultura a l'escola de benestar sense associar-la amb la qüestió material (consumisme, riquesa...). - Realització d'activitat i dinàmiques que facin valorar positivament tot allò que ens ajuda a ser feliços (les petites coses que tenim a l'abast). - Aprendre a gaudir del procés de la realització de les activitats quotidianes no només pel propi resultat sinó per la satisfacció de la seva realització. - Ser responsable davant les crítiques personals per a què esdevinguin eines útils i positives per la bona convivència al grup.	-Recull d'actuacions realitzades per tal de crear actituds positives. - Registre de l'evolució personal de l'infant duta a terme per part del mestre en les tutories individuals.

Objectius	Actuacions	Indicadors
	- Fomentar activitats de compromís personal envers la comunitat que ajudin a millorar el benestar personal i social. - Afavorir un clima positiu utilitzant l'alegria i bon humor com estratègies facilitadores de relacions socials.	

2.5. ENFOCAMENT METODOLÒGIC:

El treball de l'educació socioemocional de l'escola ha de ser compartit i consensuat per tota la comunitat educativa. És important una línia d'actuació com a centre.

L'escola és un espai de convivència democràtica que afavoreix unes relacions socials basades en la justícia, la igualtat, el respecte i la dignitat de les persones. El nostre objectiu és generar vincles amb les persones (infants i adults) a través de l'amor i els límits.

L'escola és un espai d'aprenentatge, cal aconseguir un ambient de tranquil·litat (to de veu respectuós, concentració en el treball, respecte vers l'altre, cura del material, saludar-se com a hàbit de relació...).

L'escola és també un espai de creixement personal i interpersonal (distinció de conceptes amic/ga, company/a, responsabilitat en els actes).

Crear un clima adequat de relacions positives que afavorirà que l'aprenentatge es pugui donar de forma eficaç.

Tota aquesta manera de fer, la fonamentem:

A) Els 7 principis de l'aprenentatge:

1. L'alumnat ha de ser el centre de l'aprenentatge. En aquest sentit, els entorns d'aprenentatge han d'atorgar als alumnes el protagonisme que els correspon, estimulants el seu compromís i una participació activa i autoregulada en la construcció del propi coneixement. La pràctica pedagògica disposa de metodologies diverses orientades a aquesta finalitat.

2. L'aprenentatge és un procés de naturalesa social. L'organització dels entorns d'aprenentatge no ho pot passar per alt i ha de treure partit de la potencialitat de l'aprenentatge cooperatiu. Aquesta metodologia, quan s'utilitza adequadament, permet

posar en joc capacitats de naturalesa diversa i obtenir resultats en l'àmbit conductual i afectiu. D'altra banda, l'aprenentatge autònom i la recerca personal també han de disposar del seu espai en l'activitat quotidiana de l'alumne i han d'anar guanyant pes en la seva trajectòria.

3. Les emocions són part integral de l'aprenentatge. L'aprenentatge és un procés que resulta de la combinació inextricable entre motivació, cognició i emoció. L'assoliment de resultats exigeix que les experiències educatives siguin capaces de connectar amb els interessos i motivacions dels alumnes.

4. L'aprenentatge ha de tenir en compte les diferències individuals. L'organització dels entorns d'aprenentatge ha de contemplar necessàriament les diferències en coneixements previs, estils, estratègies, creences, interessos i motivacions.

5. L'esforç és clau per a l'aprenentatge. Els entorns d'aprenentatge han d'estimular els alumnes a posar en joc les seves capacitats per superar-se, evitant la ineficàcia de la pressió excessiva per a la qualitat dels resultats.

6. L'avaluació continuada afavoreix l'aprenentatge. Les experiències educatives han de permetre que els alumnes puguin identificar amb claredat quines són les expectatives en relació a l'activitat de cadascun d'ells. L'avaluació formativa és indispensable per retroalimentar el procés d'aprenentatge i el disseny de la pròpia acció educativa.

7. Aprendre consisteix a construir connexions horitzontals entre àrees de coneixement i matèries que promoguin la translació de les estructures de coneixement a situacions noves. Aquesta connectivitat horitzontal també s'ha de poder desenvolupar per a la connexió entre l'entorn d'aprenentatge formal, la comunitat en el seu sentit més extens i la societat en general. Les situacions d'aprenentatge autèntic que promouen aquest tipus de connexions permeten obtenir nivells de comprensió més profunds.

B) Els 4 pilars de l'educació de l'informe Delors (1994):

1. Aprendre a ser: A assumir la pròpia responsabilitat en treballar per un món millor i realitzar un **projecte personal**.

2. Aprendre a conviure: per un enteniment mutu que ens ajudi a viure junts en harmonia. Aprendre a **conviure amb les diferents individualitats**, el saber **compartir i respectar, ser tolerant i solidari**.

3. Aprendre a participar: ser actius en la vida de la comunitat. Entenem el procés d'ensenyament-aprenentatge com un **llarg trajecte de construcció dels propis coneixements**, dels quals els nens/es en són els **principals protagonistes**. Activem la seva participació tant en el seu treball com en la vida de l'escola.

4. Aprendre a habitar el món: contribuir a un desenvolupament humà sostenible. Per aprendre a fer i habitar el món **cal obrir-se a l'entorn**; comprendre la **realitat que ens envolta, saber-la interpretar i actuar-hi** de forma responsable.

A l'escola i a la vida, com qualsevol moment, és una oportunitat per fer els aprenentatges emocionals, és per aquest motiu que no es treballarà a través d'una àrea concreta.

Sí que aprofitarem la franja horària del "NUCLI " per aprofundir i fer més sistemàticament aquest aprenentatge:

El nucli serà aquell moment de la vida a l'escola que té com a objectiu treballar dinàmiques de descoberta del joc i dels altres:

1. Itineraris personals (treball autònom) a través de les tutories individuals.
2. Regulació i autoregulació de comportaments personal i conductes socials: límits compartits, pràctiques restauratives i mediació.
3. Activitats grupals per crear sentiments de pertinença del grup classe (esforç, reptes, reconeixement i respecte a les diferències individuals)
4. Realitzar la detecció preventiva de les necessitats individuals i grupals (problemes de convivència, assetjaments, rols dins del grup)
5. Resolució de conflictes dins la comunitat educativa a partir de la mediació i diàleg.
6. Activitats de convivència per tal de crear vincles afectius entre els membres del grup.

Tenint en compte que no farem seguir un programa específic, aprofitarem totes aquelles situacions diverses que ens trobem en el dia a dia de la vida escolar, personal i del món:

- Esdeveniments de la vida del centre: començament i acabament del curs, incorporació de nous membres, aniversaris, malalties, estats anímics, situacions noves del grup, etc.....
- Notícies i successos del món. Vinculats a persones, la vida, la natura,...
- Visionat de reportatges, pel·lícules, documental i curtmetratge.
- Lectura de textos, de contes, llibres, etc...
- Jornades culturals i artístiques

2.6. PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A TREBALLAR GLOBALMENT A L'AULA

El treball de l'educació socioemocional es planteja a través de diferents tipus d'actuacions concretes. Totes elles estan pensades per a realitzar-les amb tot el grup classe per tal de fomentar la participació de tots els infants. Per tant, afavoriran la comunicació, l'intercanvi i el coneixement de l'altre.

Es treballaran principalment a l'espai de NUCLI. Tot seguit es fa un recull de totes les que actualment s'estan treballant i que s'incrementaran amb materials específics que la Comissió de Convivència de mestres vagi incorporant.

2.6.1. CICLE PETITS

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
3. Conèixer i comprendre les pròpies emocions i les dels altres.	
Animació lectora (lectura de contes) Acol·lida dels alumnes a principis de curs Cine – Fòrum Lectura d'imatges	Llibres de l'animació lectora (Monstre de colors, Els bons amics...). Curtmetratge: El ninot de neu... Pel·lícules, Documentals. Àlbum de fotos de P3 Llibreta de la maleta viatgera del curs anterior a P4 i P5

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
Espai de psicomotricitat i Educació Física: Conversa. Temps de rotllana Seleccionar unes músiques concretes segons l'objectiu. Escriure missatges als companys/es i paraules boniques per tal de potenciar-les.	Llista d'alumnes (assistència): com esteu? Músiques, cançons... La bústia a P5
4. Aprendre a regular les pròpies emocions	
Relaxació després del pati i en altres moments que calgui dur-la a terme (música, tècniques de respiració, massatges, visualització).	Música, massatges.
5. Potenciar l'autoestima	
Activitats de reptes i que impliquen esforç, exigència (autoexigència).	
6. Desenvolupar una major competència emocional en les relacions socials	
Entrada a l'escola relaxada(saludar, compartir estats d'ànims ...) El Joc (simbòlic, dirigit, lliure) Sortides en les que els mitjans i grans preparen activitats lúdiques pel cicle dels petits (elaboració de panells, Primavera...) Acompanyament del cicle dels grans a l'alumnat del cicle dels petits en parelles (Concert de Nadal, Rua de Carnaval, Olimpifabres)	Espais i joguines 2 alumnes per classe Contes i llibres específics

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
CUP (Reunió de delegats/des amb representació de P4 i P5) Pràctica psicomotriu basada en el mètode Aucouturier Ajudar i acollir a infants amb necessitats educatives especials (reals i properes dins del grup classe). Celebracions d'aniversaris Esdeveniments de la vida del centre (festes escolars, comiats, malalties i dol). Converses sobre esdeveniments del món, vinculats a la naturalesa (el planeta, els animals, mascotes, plantes...) Les colònies	
7. Adoptar una actitud positiva davant la vida	
Ús de contes i vídeos per treballar exemples de superació, optimisme i positivisme envers la vida. Relativitzar ,comprendre i posar de manifest altres possibilitats que permetin enfocar una situació d'una manera més positiva. Valorar l'actitud positiva com una eina que ens permet desenvolupar millor les habilitats socials i la pròpia idiosincràsia envers la vida a partir d'exemples concrets. Promoure l'error com una oportunitat d'aprenentatge. Modelatge del/la mestre/a envers ell/a mateix/a.	Llibres i contes Situacions de la vida quotidiana Pel·lícules i curtmetratges

2.6.2. CICLE MITJANS

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
3. Conèixer i comprendre les pròpies emocions i les dels altres.	
Converses de grup envers el sentiments d'un i dels altres. Converses de resolució de conflictes. Jocs per a treballar les emocions. Lectures en grup de temàtiques relacionades amb les emocions. Dinàmiques d'autoconeixement i coneixement els altres. Identificació de les emocions a partir d'imatges o expressions facials. Teatralitzacions de situacions quotidianes relacionades amb aspectes emocionals. Modelatge de les emocions per part del/la mestre/a per tal que els infants prenguin consciència.	Graella per a recollir les aportacions. Observacions de les mestres. El propi cos. Llibres, contes i vídeos. El propi cos. Imatges. El propi cos. El propi cos.
4. Aprendre a regular les pròpies emocions	
Converses a partir de diferents situacions que impliquen una emoció fent-los conscients dels efectes que es generen. Exemplificació per part del/la mestre/a de certes estratègies per tal de regular les pròpies emocions (rentar-se la cara, comptar fins a 10, canviar-se de lloc, sortir de l'aula, fer respiracions, mindfulness, agafar un objecte que els relaxi, auto-massatges i ús de música relaxant) Crear un espai per tal que ells/es mateixos/es puguin autoregular-se (espai de la calma). Tutories individuals per a treballar les emocions.	Graelles Rúbriques Imatges Espai de la calma
5. Potenciar l'autoestima	

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
Treball a partir de lectures, contes i vídeos en grup. Proposar reptes assolibles tenint en compte les necessitats de cada infant. Facilitar espais perquè cada infant pugui mostrar les seves habilitats davant dels altres. Reconeixement d'actituds/aptituds/valors d'un infant a partir d'activitats concretes davant del grup. Reconeixement d'actituds/aptituds/valors d'un infant a partir d'una conversa amb el/la mestre/a. Valorar i promoure les aportacions en grup d'aquells infants que mostren una baixa autoestima. Dinàmiques per potenciar la participació de tots els infants per tal de promoure el reconeixement envers els altres. Propostes metodològiques diverses que facilitin el descobriment de les pròpies potencialitats. L'assignació de càrrecs que permetin als infants sentir-se útils. Fer visibles els noms dels infants en els espais de l'aula/escola.	Agenda Rètols dels càrrecs Material que afavoreixi la participació de tots els infants (palets, pilotes, cordills...). Llibres, contes i vídeos.
6. Desenvolupar una major competència emocional en les relacions socials	
Realització d'activitats enfocades envers el treball cooperatiu. Converses de grup. Jocs de pati. Jocs en grup que impliquen la gestió de les emocions. Dinàmiques en grup enfocades a l'expressió mitjançant la representació/teatralització de diferents situacions que impliquen aspectes emocionals.	Graella de coavaluació. Llibres i contes il·lustrats Representació il·lustrada de les emocions de l'alumnat.

Activitats i actuacions	Recursos materials utilitzats
7. Adoptar una actitud positiva davant la vida.	
Ús de contes i vídeos per treballar exemples de superació, optimisme i positivisme envers la vida. Relativitzar i posar de manifest altres possibilitats que permetin enfocar una situació d'una manera més positiva. Valorar l'actitud positiva com una eina que ens permet desenvolupar millor les habilitats socials i la pròpia idiosincràsia envers la vida. Promoure l'error com una oportunitat d'aprenentatge. Modelatge del/la mestre/a envers ell/a mateix/a.	Llibres, contes i vídeos.

2.6.3. CICLE GRANS

Activitats	Recursos materials utilitzats
3. Conèixer i comprendre les pròpies emocions i les dels altres.	
Converses de grup envers el sentiments d'un i dels altres. Converses de resolució de conflictes. Jocs per a treballar les emocions. Activitats per treballar emocions Lectures en grup de temàtiques relacionades amb les emocions. Dinàmiques d'autoconeixement i coneixement els altres. Dinàmiques per compartir els sentiments vers als altres de manera respectuosa.	Espai d'investigació cos i moviment. Apadrinament. Contes de Jorge Bucay "Elefante encadenado", "El buscador"... Vídeos web de "Deixant petjades". Pel·lícules: "Camino a la escuela", "Campeones". Lectura de la Novel·la "Wonder". Dinàmiques: "Retrets (què dic, què faig, que no m'agrada)", "Teranyina", "Com soc", "Com em veuen" "Vaixells", "Els dos cercles".

Activitats	Recursos materials utilitzats
Identificació de les emocions a partir d'imatges o expressions facials. Teatralitzacions de situacions quotidianes relacionades amb aspectes emocionals. Modelatge de les emocions per part del/la mestre/a per tal que els infants prenguin consciència.	Activitat: "Mira", "L'univers de les emocions", "Sociograma". Projecte "Prisma"(teatre social). Acompanyament de grans amb petits tant en situacions curriculars com festives i sortides. Escollir música per identificar emocions pròpies i alienes. Escriure al voltant de situacions problemàtiques i possibles solucions
4. Aprendre a regular les pròpies emocions	
Converses a partir de diferents situacions que impliquen una emoció per fer-los conscients dels efectes que es generen tant a nivell individual com a grupal. Exemplificació per part del/la mestre/a de certes estratègies per tal de regular les pròpies emocions . Crear un espai per tal que ells/es mateixos/es puguin autoregular-se. Tutories individuals per a treballar les emocions.	10-15 minuts inicials de nucli a les 9h 5 minuts de mindfulness al tornar del pati Tutoria individual i grupal Contractes actitudinals de tutoria individual Grups de treball cooperatiu Estratègies: rentar-se la cara, comptar fins a 10, canviar-se de lloc, sortir de l'aula, fer respiracions, mindfulness, agafar un objecte que els relaxi, auto-massatges i ús de música relaxant Facilitar el sortir de l'aula uns minuts per acabar de relaxar-se (caminar, lavabo, aula de tutoria...)
5. Potenciar l'autoestima	
Treball a partir de lectures, contes i vídeos en grup. Proposar reptes assolibles tenint en compte les necessitats de cada infant. Facilitar espais perquè cada infant pugui mostrar les seves habilitats davant dels altres. Reconeixement d'actituds/aptituds/valors d'un infant a partir d'activitats concretes davant del grup.	L'autobiografia Mots florals Olimpifabres Espai de nucli: treball autònom Judici del Carnestoltes

Activitats	Recursos materials utilitzats
Reconeixement d'actituds/aptituds/valors d'un infant a partir d'una conversa amb el/la mestre/a. Valorar i promoure les aportacions en grup d'aquells infants que mostren una baixa autoestima. Dinàmiques per potenciar la participació de tots els infants per tal de promoure el reconeixement envers els altres. Propostes metodològiques diverses que facilitin el descobriment de les pròpies potencialitats. L'assignació de càrrecs que permetin als infants sentir-se útils. Fer visibles els noms dels infants en els espais de l'aula/escola.	Espais d'investigació... Participació en el Cantània Patrimonia'm: presentació i tancament del Projecte Preparar activitats per altres grups Recursos per dinamitzar el torn de paraula (palets) Els cartells de càrrecs Tutoria individual i grupal Aportació de materials per part de l'alumnat pel projecte Celebració d'aniversaris Càrrecs de classe i de grups cooperatius Penjar algunes activitats/treballs/dibuixos/etc als diferents espais de l'escola.
6. Desenvolupar una major competència emocional en les relacions socials	
Realització d'activitats enfocades envers el treball cooperatiu. Converses de grup. Jocs de pati. Jocs en grup que impliquen la gestió de les emocions. Dinàmiques en grup enfocades a l'expressió mitjançant la representació/teatralització de diferents situacions que impliquen aspectes emocionals. Mitjançant el grup social afavorir l'ajuda entre els iguals en matèria de recolzament, tranquil·litzar, fer-los conscients que allò no és tan important (o sí), interpretar els sentiments, verificar la situacions.	L'esport adaptat Xerrada Guàrdia Urbana/Mossos Activitats Pro-colònies 6è Graella de coavaluació. Llibres i contes il·lustrats Representació il·lustrada de les emocions de l'alumnat. Tutoria grupal Ús responsable de les xarxes socials Acabar de formalitzar la mediació entre iguals. Dinàmica "El Museu". Diversitat d'espais i propostes de joc. Organització dins dels propis espais. Grups de treball cooperatiu.

Activitats	Recursos materials utilitzats
	Teatralització de situacions i conflictes quotidians. Celebracions d'escola: amic invisible, Castanyada, Halloween, sortida de tardor, Concert de Nadal, Caga Tió, Rua de carnaval, festa primavera, mots florals, aqüistrings...
7. Adoptar una actitud positiva davant la vida	
Ús de contes i vídeos per treballar exemples de superació, optimisme i positivisme envers la vida. Relativitzar i posar de manifest altres possibilitats que permetin enfocar una situació d'una manera més positiva. Valorar l'actitud positiva com una eina que ens permet desenvolupar millor les habilitats socials i la pròpia idiosincràsia envers la vida. Promoure l'error com una oportunitat d'aprenentatge. Modelatge del/la mestre/a envers ell/a mateix/a.	Llibres, contes i vídeos Projecte AIESEC (desenvolupament sostenible pel futur) Participar en la mostra de projectes PRISMA Conèixer les diferents entitats del barri (centre Garcilaso, Can Clariana, Càritas, el mercat, biblioteques, Fabra i Coats, Can Dragó, Sants Innocents, instituts del barri, SAT, casal catòlic...) per treballar el sentiment de pertinença Activitats culturals i lúdiques a Barcelona (Port Olímpic, Museu Olímpic, Auditori, MNAC, MACBA, Cosmocaixa, Caixaforum, Palau de la Música) Celebració de "Setmanes de..." Tutories de grup/debats/assemblees... Dinàmica "La peixera" Participació en activitats esportives (vela, escola per tothom, Olimpifabres...)

2.7. AVALUACIÓ I SEGUIMENT

La direcció i l'equip directiu de l'escola, entesa com una direcció estratègica, té com a responsabilitat i compromís la valoració i seguiment d'aquest projecte..

A la nostra escola es farà de la següent manera:

L'autoavaluació feta al final de cada curs servirà de diagnosi per anar recollint un historial de dades de les que ja existeixen i d'aquells paràmetres que ens proposem avaluar amb els objectius que ens hem plantejat.

Ens hem d'assegurar que aquest Projecte de Convivència sigui un document **dinàmic**, **col·lectiu** i **participatiu** que caldrà revisar i reajustar en funció de les necessitats detectades, dels canvis en l'organització i de les propostes de millora que realitzi la comunitat educativa, garantint la seva funció de crear i vetllar pel benestar de les persones i d'aconseguir un bon nivell de convivència.

Els resultats s'incorporaran a la Memòria Anual i seran el punt de partida per elaborar els objectius a treballar el següent curs amb coherència amb aquest projecte.

Al següent quadre queda recollit el plantejament de rendició de comptes:

QUI	COM	QUAN
CLAUSTRE	Presentació resultats i seguiment de les activitats	Final de trimestre
	Presentació indicadors de progrés i indicadors de procés de les activitats. Propostes de millora	Final de curs
CONSELL ESCOLAR	Presentació resultats i seguiment de les activitats	Final de curs
	Presentació indicadors de progrés i indicadors de procés de les activitats. Propostes de millora	Final de curs
FAMÍLIES	Presentació de l'avaluació del projecte	Reunions d'aula
ADMINISTRACIÓ	Presentació a inspecció la valoració dels objectius proposats.	Memòria Anual de Centre

BLOC 2

RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

3. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

3.1. INTRODUCCIÓ:

Què entenem per conflicte?

Segons la cultura de pau, la cultura de mediació i també des del paradigma restauratiu, el **conflicte** és consubstancial a la naturalesa humana, en si mateix no és ni positiu ni negatiu i dependrà de les nostres estratègies per donar-hi resposta que un conflicte esdevingui una oportunitat. Una altra cosa és la violència, que és un intent de resolució d'un conflicte mitjançant l'ús de la força. El fet que puguem convertir els conflictes en oportunitats dependrà de la nostra capacitat de respondre-hi de manera positiva, pacífica i no-violenta.

3.2. RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES.

L'educació en la **gestió positiva de les relacions i els conflictes** proposa, en primer lloc, repensar conceptes clau sobre convivència, per exemple: separar conflicte de violència, diferenciar provenció de prevenció, conèixer què és la pau positiva i la importància de la proactivitat, i identificar els valors de base que s'hi relacionen: respecte, participació, horitzontalitat, inclusió, diferència i honestedat.

En segon lloc, qüestionar-nos sobre com interpretem les conductes desafiantes o disruptives, la importància que li donem a la creació de relacions, la millora del sentiment de pertinença i a la creació d'entorns amables on tothom pugui desenvolupar-se com a persona.

I, en tercer lloc, el desenvolupament d'habilitats i competències de gestió relacional positiva, i l'aprenentatge de metodologies i pràctiques concretes que ens permetin actuar d'acord amb aquests valors.

Hauríem de procurar resoldre els conflictes utilitzant la reflexió, el diàleg i la negociació. Cal una actitud assertiva per tal d'evitar que una part se senti perdedora i el conflicte ressorgeixi a causa de la insatisfacció que li ha provocat aquest sentiment.

3.2.1. - Fases del conflicte

Normalment en un conflicte acostumen a donar-se tres fases:

ESCALADA: un atac provoca el contraatac, de manera que cada acció ha de tenir un nivell de violència superior a la anterior.

ESTANCAMENT: moment d'equilibri en que seguir endavant suposaria la mútua destrucció o danys irreparables envers el context o l'objecte de lluita.

DESESCALADA: accions de bona voluntat que fan disminuir les hostilitats i busquen la sortida al conflicte per vies pacífiques

Només és aconsellable mediar o intentar una solució en la fase d'estancament.

Quan el conflicte està en fase d'escalada la nostra intervenció ha de ser de contenció, per evitar que tot plegat empitjori.

3.2.2. - Emocions i conflicte

3.2.2.1. Com ens sentim?

- En tot conflicte les emocions i els sentiments hi són presents. D'entrada indiquen que alguna cosa no funciona com voldríem i el malestar ens motiva a buscar-hi una solució amb l'objectiu de sentir-nos millor.

Identificar com ens sentim en una situació determinada ens ajuda a comprendre més clarament què ens afecta de debò i quins són els veritables interessos en joc.

Quan algú diu: «no m'esperava que tu m'insultessis», en realitat el problema de fons no és tant l'insult com el sentiment contradictori que provoca l'estimació per la persona que l'ha proferit.

Si una persona està massa afectada o fora de control, no és un bon moment per abordar el conflicte, ja que no està en disposició de reflexionar amb tranquil·litat. Per tal de tenir en compte els sentiments es deixarà un temps i un espai per tal que les persones en conflicte els puguin gestionar i així poder-se calmar.

Si sospitem que la manifestació de les emocions té per objectiu aconseguir que els mediadors prenguem partit per la seva història, igualment deixarem a la persona un temps per tal que s'assereni.

3.2.2.2. Què ha passat?

En el moment d'entrar de ple en l'exploració del conflicte, fem una ullada al passat, no pas amb la intenció de determinar qui ha originat el conflicte o qui té més raó, sinó amb la idea de precisar al màxim la situació. Per això, concedim a cada persona un temps ininterromput per explicar els seus punts de vista. L'objectiu primordial és augmentar la comprensió del conflicte per part de tots els presents.

En aquest temps ininterromput es tracta de:

- Identificar, expressar sentiments i disminuir tensions.
- Donar valor a tots els arguments de les persones involucrades.
- Crear un ambient de diàleg, de confiança i de respecte mutu
- Contextualitzar i objectivitzar els fets.
- Determinar si s'han intentat solucions i com han resultat.
- Educar en el diàleg, la cooperació i el compromís.

3.3 - ACTITUDS DAVANT D'UN CONFLICTE

Davant un conflicte les persones podem mostrar les següents actituds:

- **Evasiva**: davant la incapacitat d'afrontar el conflicte, no s'admet o es defuig, deixant-lo latent, amb la possibilitat que en qualsevol moment torni a ressorgir.
- **Còmoda**: en lloc de lluitar per trobar una solució, s'opta per ajustar-se al problema. Aquesta actitud acostuma a generar infelicitat.
- **Culpabilitzadora**: es busca un culpable, ja sigui un mateix o una altra persona. No ajuda a trobar solucions.
- **Competitiva**: pretén sortir vencedor davant l'altra persona. Crea ressentiment i probablement ressorgirà el conflicte, perquè una part se sent perdedora.
- **Transigent**: facilitarà la solució, perquè creu que és el millor. Significa que no li importa gaire o que prefereix cedir a preocupar-se per trobar solucions.
- **Col·laboradora o cooperativa**: les diferents parts col·laboren en buscar solucions i arribar a un acord que sigui beneficiós per a totes. Es dona des de la posició de confiança en l'altre i en un mateix, intentant comprendre les dues posicions. Aquesta actitud creativa és la millor per resoldre un conflicte de manera positiva i enfortir la relació.

3.3.1. El paper de l'equip educatiu i altres professionals de l'escola davant dels conflictes.

El nostre paper davant els conflictes dels infants hauria de ser de guia, **ensenyant-los l'estratègia de la negociació i acompanyant-los en el procés**, amb la finalitat que els infants aconseguixin resoldre els seus conflictes entre ells, sense la intervenció de les persones adultes. D'aquesta manera ajudem als nens i nenes a explicar els motius dels problemes, a buscar-hi solucions i a què prenguin consciència dels seus sentiments i dels seus actes.

Hem de tenir cura i no deixar-nos endur per les aparences. Són molts els petits conflictes que sorgeixen cada dia a l'escola i no sempre es poden solucionar com caldria. Tot i així, és molt important **donar importància a aquests incidents per tal que no esdevinguin en d'altres més importants en un futur.**

Si aconseguim fer un bon acompanyament a les parts implicades en el procés de negociació, de mica en mica, els infants l'aniran fent propi i ho podran resoldre més autònomament. També es pot proposar que un company o companya de classe faci d'acompanyant en la negociació, o fins i tot algú es pot oferir.

Per tant, davant els conflictes hem de procurar:

- Mantenir la calma, la paciència i actuar sense presses.
- Conèixer els motius reals que han provocat la situació actual de conflicte.
- Conèixer l'alumnat implicat i els seus antecedents.
- Conèixer i valorar la percepció del problema de cada part implicada i dels companys i companyes presents en la situació.
- Conèixer i valorar els beneficis que cada part busca en la solució del conflicte.
- Atendre les propostes de solució de totes les parts implicades.

Quan volem obtenir informació sobre un conflicte ens hem de fixar en com fem les preguntes, hem de procurar **fer preguntes obertes** que ajudin als infants a expressar millor el problema i la situació. Hi ha quatre tipus de preguntes i les més recomanables són les de l'últim tipus:

– **Causals:** “Per què li has pegat?”

– **Amb diverses opcions:** “Li has pegat perquè no et deixava jugar, perquè t'ha pres la joguina o perquè t'has enfadat per alguna altra cosa?”

– Sí o no: “Li has pegat, sí o no?”

– **Obertes: “Què ha passat entre vosaltres?”**

Hem d'ensenyar als infants a ser conscients dels moments en què no els agrada com els estan tractant i han d'aprendre a demanar com volen el tracte, a ser possible de forma assertiva.

Carmen Boix ens proposa pactar amb els infants que quan se sentin maltractats per un company o companya li diguin: “**no m'ha agradat el que m'has dit o com m'has tractat**” i llavors, **l'altre s'ha de disculpar** o reparar el dany causat.

3.3.2. El paper dels infants davant dels conflictes

Els infants han d'entendre que els conflictes són situacions que es donen en la vida quotidiana i en la convivència entre persones. Han de veure també que els conflictes, tot i generar situacions que poden ser desagradables, són una oportunitat per aprendre i per créixer.

Els infants han de mostrar una actitud activa i conscient davant de qualsevol conflicte:

- Identificant l'origen del conflicte, ja sigui d'indole personal o fruit de la convivència escolar.
- Tenint bona predisposició i voluntat per resoldre el conflicte.
- Tenint prou autoestima o amor propi per afrontar el conflicte i així lluitar pel propi benestar, ja que és un dret.
- Mostrant responsabilitat davant del grup per tal de no acceptar o normalitzar situacions injustes d'unes persones cap a unes altres (marginació, assetjament, intolerància, actituds masclistes...)

Els infants han de ser protagonistes en la gestió dels seus propis conflictes.

3.3.3. El paper de les famílies davant dels conflictes

De la mateixa manera, les famílies han d'entendre els conflictes com una oportunitat d'aprendre i créixer emocionalment.

És important que les famílies comparteixin aquesta visió del conflicte per tal de fer un bon acompanyament conjuntament amb l'escola.

La família ha d'escoltar als infants, fer un acompanyament en els neguits que tinguin, però sense emetre judicis davant dels infants.

Cal una bona comunicació amb l'escola per tenir una visió completa del conflicte.

D'aquesta manera, la família podrà ajudar al seu fill o filla a resoldre la situació de forma satisfactòria i que això representi un aprenentatge de cara a futures situacions. Quan es presenten situacions problemàtiques (més greus) recollides al pla de convivència de les NOFC de l'escola cal la màxima col·laboració per implementar les mesures oportunes acordades a la comissió de convivència del centre. Amb això es pretén fer un aprenentatge o acceptació de les normes per convenciment.

3.4. COM TREBALLEM LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.

3.4.1. Programació

Partint de l'anterior enfocament dels conflictes, plantegem la següent programació per assegurar un treball comú a tota l'escola.

Objectius	Actuacions	Indicadors
1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar: educar en la gestió positiva dels conflictes.	Elaboració d'una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre. Dinamització de les comissions de convivència per tal de promoure la gestió positiva dels conflictes. Formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.	Document de diagnosi. Relació de sectors participants en la diagnosi. Relació d'actuacions de sensibilització per a cada sector de la comunitat escolar. Assistència i nombre de reunions de la comissió de convivència. Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçada als diferents sectors. Assistència del 90% de mestres a la formació.

Objectius	Actuacions	Indicadors
2. Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva de conflictes.	Dinamització i realització d'activitats que eduquin: gestió d'emocions, empatia, assertivitat, capacitat de diàleg i escolta activa. Treball de la competència social i ciutadana de l'alumnat. Activitats que fomentin la reflexió sobre la importància d'establir unes normes de convivència de l'alumnat, el seu valor i la participació en la seva elaboració. Activitats que fomentin el desenvolupament dels infants en els valors instrumentals bàsics (respecte, esforç, responsabilitat, il·lusió, compromís, humilitat, solidaritat, coratge).	Nombre d'activitats realitzades. Grau de satisfacció dels mestres. Autoavaluacions dels infants.
3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.1 Pla d'acollida que garanteixi l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar. 3.2 Activitats que ajudin a promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.	Grau de satisfacció dels nous membres. Activitats realitzades.
4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.	4.1 Sensibilització de la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes. 4.2 Planificació, organització d'estratègies que ajudin a la gestió del conflicte: Voluntat de resolució - identificació de la pròpia responsabilitat - expressió dels fets i propis sentiments - restauració emocional i material - transformació o canvi de conducta davant de futures situacions. 4.3 Fer ús de la mediació amb la participació de diferents membres de la comunitat educativa en aquells casos que sigui necessari: mediació entre iguals, mediació amb ajuda d'un adult o mediació amb la comissió de convivència.	Grau de satisfacció dels infants. Valoracions dels mestres. Nombre de conflictes apareguts al centre resolts a partir de la mediació.
5. Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixin la convivència i el clima escolar.	5.1 Concreció de l'estructura organitzativa i de gestió de recursos per millorar la convivència i el bon clima a l'escola: franges horàries: nucli com a moment de treball de la resolució positiva de conflictes. Tutories individualitzades a primària CUP (Comissió Unificada del Pompeu) Recursos i activitats Comissió de convivència	Nombre total d'actuacions realitzades. Nombre de CUPs realitzades.

Objectius	Actuacions	Indicadors
6 Afavorir els canals de comunicació del centre educatiu com a elements facilitadors de la convivència i el clima escolar.	6.1 Reunions de la comunitat educativa: per sensibilitzar i treballar la convivència i el clima a l'escola. reunions amb famílies reunions de l'equip docent assemblees de classe la CUP Comissions de convivència Comissió convivència Comissió mixta 6.2 Difusió d'informacions al web i als comunicats d'escola	Nombre reunions realitzades Grau de satisfacció de la comunitat educativa.

3.4.2. - Metodologia i activitats

La resolució de conflictes s'ha de treballar des d'una **actitud col·laboradora** i fomentant l'**estratègia de la negociació**. El procés per aprendre a resoldre conflictes es basa en el diàleg. Cal buscar el temps apropiat per poder dialogar a classe i cal crear el clima emocional adequat a partir del respecte i la confiança. En aquestes converses podem parlar de les emocions i dels sentiments de cadascú davant de fets concrets.

L'objectiu és ajudar els infants a desenvolupar l'hàbit de pensar diferents maneres de solucionar problemes. Cal ensenyar els infants a adonar-se de quan tenen problemes, cal que entenguin que les emocions (por, ràbia, tristesa, preocupació, etc.) en són l'indici.

Per tal de que el diàleg sigui real, l'escola promou **l'Enfocament Restauratiu Global** (en endavant, ERG) entre els membres de la comunitat educativa Annex ERF)

Podem estructurar el desenvolupament de l'ERG en tres nivells:

El **primer nivell** es basa en construir relacions i promoure la creació de grup (provenció) amb l'objectiu de facilitar el coneixement mutu, la confiança, la comunicació, l'estima i la cooperació entre tots els membres de la comunitat promovent una cultura de centre restaurativa, pacífica i resilient. Aquesta part es treballarà a partir de les propostes d'educació socioemocional.

L'ERG proposa **el cercle o rotllana** com la metodologia de base. Tot i que hi ha molts tipus de cercle, en destaquem dos:

- El **temps de cercle** és una metodologia de cercle molt estructurada amb unes fases ben concretes (benvinguda i introducció de l'objecte per parlar, ronda d'entrada, activitat relacional/mescla, activitat principal, reflexió, activitat energitzant i ronda de

tancament), que promou el coneixement mutu, la flexibilització relacional, el respecte i la participació activa. Es pot utilitzar a tutoria però també en qualsevol matèria.

- El **cercle de paraula o de diàleg** ofereix un espai on tothom té veu i és escoltat en relació amb qualsevol tema que ocupi o preocupi el grup. Són cercles per promoure el coneixement mutu, compartir idees sobre el funcionament del mateix grup, sobre qualsevol temàtica i/o matèria que s'estigui treballant, per avaluar el grup o per preparar accions futures.

Els cercles generen connexions prosocials com a factors de protecció respecte a conductes de discriminació i exclusió, donen veu a totes les persones, promouen l'escolta i el respecte a la diferència i milloren la confiança, la seguretat i el sentiment de pertinença del grup, on tothom se sent escoltat i tingut en compte.

El **segon nivell** se centra en mantenir i reparar, si cal, les relacions incloent-hi totes les intervencions quotidianes per a la gestió positiva de les relacions i el conflicte. Malgrat l'ús dels cercles i altres estratègies proventives i proactives, sabem que el conflicte apareixerà, els processos restauratius ens permetran donar resposta a la situació des de la participació, el respecte i la reparació del dany, si és el cas.

Tot el ventall de pràctiques responsives del que disposem (converses restauratives, petites reunions restauratives o mediació entre iguals, reunions restauratives més grans i els cercles de resolució de problemes a l'aula) poden ser formals i informals en funció de la gravetat dels fets.

En aquest segon nivell ens referim a l'ús d'aquestes pràctiques per a la gestió dels conflictes més quotidians que poden implicar danys a les persones i a les relacions, però que no categoritzaríem com a greus. És important tenir en compte que les pràctiques responsives han d'anar associades al desenvolupament de les pràctiques proactives que són coherents amb els valors de base. Podem identificar les següents pràctiques o processos responsius:

- ❑ La **conversa restaurativa**, altrament anomenada entrevista restaurativa o escolta restaurativa, és el procés de base de qualsevol pràctica restaurativa.

Requereix la capacitat en habilitats concretes de facilitació que inclouen:

- L'ús de les preguntes restauratives (veure annex preguntes restauratives)
- L'ús de l'escolta atenta i la línia de temps pel que fa a la construcció de la història.
- La identificació de pensaments i emocions.
- La identificació de les necessitats de cadascú.
- La consecució d'acords concrets i realitzables per donar resposta a les necessitats i a la resolució positiva del conflicte

- ❑ Els moments per fer la **trobada o reunió restaurativa** poden ser:

- El racó de parlar i escoltar autogestionat pels alumnes.
- La mediació o reunions restauratives de pati a primària.
- Les petites reunions restauratives o mediacions informals entre iguals a primària(tutoria entre iguals).
- La petita reunió restaurativa semiformal, o **mediació entre iguals**, es produeix quan convoquem les persones afectades per un conflicte a asseure's i parlar en una trobada conjunta, en el marc del servei de mediació, (infants i mestres)
- Per convocar a les persones a parlar, si el conflicte o l'incident és mínimament greu, caldrà tenir una conversa o entrevista restaurativa prèvia a la trobada conjunta.
- En la mediació, les parts exposen el conflicte, proposen la solució i la persona o persones facilitadores o mediadores s'ocupen principalment d'afavorir i equilibrar la comunicació vetllant pel correcte desenvolupament del procés i de les relacions de respecte i cooperació entre les parts implicades.
- Les reunions restauratives poden incorporar altres persones a més de les que han estat afectades directament per un conflicte; per exemple, persones de suport, persones afectades secundàries o altres membres de la comunitat.

FASES CONVERSA RESTAURATIVA I/O REUNIÓ RESTAURATIVA (MEDIACIÓ)	
FASE 1 BENVINGUDA I CONSTRUCCIÓ D'UN ESPAI SEGUR	• Dona la benvinguda. • Explica el procés que dureu a terme. • Explica què fareu les persones mediadores . • Explica les normes de la conversa/mediació i demana si hi estan d'acord. • Agraeix la disposició al diàleg o a la mediació.
FASE 2 ESCOLTEM-NOS	• Convida a cada persona a explicar la seva història, connectant amb pensaments i emocions (línia de temps).
TRANSICIÓ CONNECTEM (AFECTACIÓ)	• Pregunta si volen afegir alguna cosa. • Explora com ha estat afectat cadascú i si hi ha algú més afectat i com.
FASE 3 IDENTIFIQUEM LES NECESSITATS	• Convida a cadascú a explicar què necessita per sentir-se millor i tirar endavant (pots utilitzar les cartes de necessitats).
FASE 4 CONSTRUÏM VIES DE SORTIDA	• Dirigeix la discussió sobre les vies de sortida • Escribeu l'acord, si és necessari • Tingues en compte que sigui SMART (específic, mesurable, assolible, realista i temporalitzat)
	• Si valores que és possible una mediació, fes la proposta i dona la informació necessària perquè la persona pugui decidir si vol participar-hi de manera lliure i voluntària.
FASE 5 COMIAT I SEGUIMENT	• Comprova com se sent tothom • Pregunta: què podrien fer la propera vegada per gestionar la situació de manera diferent?

	• Agraeix el fet que hagin optat pel diàleg o la mediació • Concreta un dia per fer el seguiment Si s'ha proposat una mediació: • Pregunta si hi ha algun dubte, si volen afegir quelcom. • Concreta dia, hora i lloc per la trobada conjunta
--	--

□ Els **cercles de resolució de problemes a l'aula** són cercles que busquen la participació activa del grup en la cerca d'accions concretes per donar resposta a les necessitats que queden al descobert en situacions que l'afecten i, si hi ha hagut un dany, poder reparar. Per exemple: per avaluar la marxa del grup i proposar millores, per tractar una situació que crea malestar en el grup i, també, per parlar d'un conflicte que ha afectat a tot el grup. **És important tenir en compte no tractar amb tot el grup aquelles situacions concretes que afecten només una part i, especialment, quan hi ha danys concrets que afecten alguna persona.** Per fer cercles de resolució de problemes és important que tant la persona facilitadora com el grup tinguin experiència prèvia en cercles proactius i la persona facilitadora, entrenament en cercles de resolució de problemes.

El **tercer nivell** es refereix específicament a la reparació en resposta a conflictes greus, davant els quals, en determinades circumstàncies i condicions, es pot oferir una pràctica responsiva formal (reunions restauratives amb les persones protagonistes, i, si el cas ho requereix, amb persones de suport i persones de la comunitat facilitades per una o dues persones formades en la conducció d'aquests processos), i sempre en un pla d'igualtat entre les parts i amb una finalitat empoderadora de la víctima.

En qualsevol cas, les característiques de tot procés restauratiu, davant un conflicte, sigui greu o no, són:

- la voluntarietat,
- la confidencialitat (excepte en situacions on hi hagi una situació de risc personal),

- l'autogestió: les persones afectades són les que decideixen com resoldre el conflicte.

I els indicadors de viabilitat de qualsevol procés restauratiu que cal tenir en compte són:

- l'acceptació de responsabilitat,
- el desig de reparar,
- el desig de ser reparat.

En definitiva, l'Enfocament Restauratiu Global (ERG) ofereix eines que pretenen millorar la convivència a través de la creació de vincles, de **fer comunitat i abordar el conflicte des de la reparació del dany i el restabliment de les relacions personals**. A més, l'ERG promou la participació de tot l'alumnat implicat en un conflicte, sigui directament o indirectament, en **processos que els permeten responsabilitzar-se de les seves accions i comprometre's en les solucions**.

3.5. INTERVENCIÓ EN CAS DE CONFLICTE GREU- PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

Els centres són el marc idoni per implementar mesures proventives que facilitin la convivència a les aules. Tot i aquest treball proventiu, **poden donar-se conductes i actes que perjudiquin greument la convivència, que afectin les relacions entre iguals o les relacions entre l'alumnat i els mestres i fins i tot, la relació amb les famílies**.

D'acord amb la RESOLUCIÓ ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre, el nostre centre inclou en els continguts d'aquest projecte de convivència, els protocols per a la millora de la convivència que donin resposta a conductes que la perjudiquen greument, com l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals, l'assetjament a les persones LGBTI, les conductes d'odi i discriminació i els abusos sexuals.

Tal com hem explicat anteriorment, aquests protocols posen l'èmfasi en la provenció, ara bé, també ofereixen orientacions i recursos per a la detecció i la intervenció davant les conductes que afecten greument la convivència abans esmentades. Pel que fa a la

intervenció, aquests protocols contemplen mesures específiques, depenent del tipus de conflicte que aborden, però tots ells comparteixen l'activació del present protocol.

3.5.1. Objectius dels protocols

Missió

Donar una resposta ràpida i educativa als conflictes greus que es donen en l'àmbit escolar.

Objectiu general

Dotar al centre educatiu d'una eina per valorar i intervenir davant de conflictes greus.

Objectius específics

Promoure actuacions immediates de contenció i reforçar les mesures de protecció i control.

Facilitar un únic circuit d'intervenció comú a tots els protocols per a la millora de la convivència.

3.5.2. Què entenem per conflictes greus?

Conflictes greus són les conductes tipificades en l'article 37.1 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol d'educació, i que perjudiquen greument la convivència escolar.

A continuació, es concreta la intervenció davant les diferents conductes lleus, greus i molt greus que es puguin donar en l'àmbit de convivència de l'escola.

Per a la graduació en l'aplicació de les sancions que corregeixen les faltes esmentades a l'article 37.1 de la Llei d'Educació, s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) Les circumstàncies personals, familiars i socials i l'edat de l'alumnat afectat.
- b) La proporcionalitat de la sanció amb la conducta o acte que la motiva.
- c) La repercussió de la sanció en la millora del procés educatiu de l'alumnat afectat i de la resta de l'alumnat.
- d) L'existència d'un acord explícit amb els progenitors o tutors legals, en el marc de la carta de compromís educatiu subscrita per la família, per administrar la sanció de manera compartida.
- e) La repercussió objectiva en la vida del centre de l'actuació que se sanciona.
- f) La reincidència o reiteració de les actuacions que se sancionen.

En tot cas, els actes o conductes a què fa referència l'article 37.1 de la Llei d'Educació s'han de considerar especialment greus, i les mesures sancionadores s'han d'acordar de manera proporcionada a aquesta especial gravetat, quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, ètnia, naixença o qualsevol altra circumstància personal o social de terceres persones que resultin afectades per l'actuació a corregir.

NOFC Normes d'organització i funcionament del centre .CONVIVENCIA .

Resum del **DECRET 279/2006 de 4 de juliol**, sobre **drets i deures de l'alumnat** i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya. **Conductes tipificades a l'art. 37.1 de la Llei 12/2009 del 10 de juliol**

A) CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA DEL CENTRE(faltes lleus i greus)	MESURES REPARADORES I/O DE CONTENCIÓ	QUI LES FACILITA
-Conductes i comportaments que alterin la normalitat a l'aula, esbarjo, entrades/sortides, files, lavabos, etc... -Desobeir les normes de Funcionament acordades i compartides tant de l'aula com del centre. -No traspasar a les famílies les notes o informacions donades des de l'escola. -Marxar o sortir de l'escola sense permís del mestre/a o del pare/mare. -Ús del telèfon mòbil o aparells	a) Conversa restaurativa. b) Sempre que calgui, l'alumne haurà de demanar disculpes i restaurar el dany provocat, ja sigui físic i/o emocional. - c)Retenció d'objectes o materials de l'alumne de manera temporal: joguines, pilotes, mòbil, aparells electrònics... d) Nota a la família feta per un mestre/e o monitor/a de l'escola conjuntament amb l'infant. - e)Privació del temps d'esbarjo - f)Realització de tasques	- Qualsevol mestre del centre en el cas de les mesures a), b), c), d), e) -El tutor/a en el cas de les mesures a), b), c), d), e), f) , g) , h) , i) i j). - L'Equip Directiu per pròpia iniciativa en qualsevol de les mesures contemplades

electrònics durant l'horari escolar sense autorització dels adults. -Faltes injustificades reiterades de puntualitat tant a l'entrada com a la sortida del centre. -Faltes reiterades de puntualitat als canvis d'activitat (a determinar pel cicle). -No fer cas als adults responsables i/o companys amb responsabilitat (càrrecs). -Actituds incorrectes vers membres de la comunitat educativa o altres persones presents a l'escola. -Fer malbé mobiliari, instal·lacions, material, i altres elements del medi dins el recinte escolar o en activitats escolars. -Deixar el lloc de treball, espais comuns i materials desendreçats de forma reiterada.	restauratives en horari lectiu o dins l'espai de migdia. g) Participar en un procés de resolució de conflictes. h)Reparació dels danys o restitució del que s'hagi trencat. i)Convocatòria d'entrevista del tutor/a (i, si cal, altres mestres o la direcció del centre). amb la família. j)Canvi del grup classe o d'espai en un mateix dia.	com a mestres que són de l'escola, o a proposta de qualsevol altre/a mestre/a les a), b), c), d), e), f) , g) , h) , i) i j). - La Comissió Mixta (Consell escolar + 2 membres de la Comissió de convivència) a proposta de l'Equip directiu, havent escoltat les parts, en qualsevol de les mesures contemplades.
--	---	--

B) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE <i>(faltas molt greus)</i>	SANCIONS
a) Els actes greus d'indisciplina, injúries o ofenses contra membres de la comunitat escolar que depassen la incorrecció o la desconsideració. b) L'Agressió física o amenaces a membres de la comunitat educativa. c) Les vexacions o humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment aquelles que tinguin una implicació de gènere sexual, racial o xenòfoba, o es realitzin contra l'alumnat més vulnerable per les característiques personals, socials o educatives. d) La suplantació de personalitat en actes de la vida docent i la falsificació o sostracció de document i material acadèmic.	a) Realització de tasques restauratives i/o reparadores per l'alumne ,i/o la reparació econòmica dels danys causats al material del centre o bé al d'altres membres de la comunitat educativa del centre. b) Suspensió del dret a participar en activitats complementàries del centre (sortides, colònies i activitats de dinamització.) c) Canvi d'espai o de grup classe de l'alumne no superior a quinze dies. d) Suspensió del dret d'assistència al centre o a determinades classes per un període que no podrà ser superior a quinze dies lectius, sense que això comporti la pèrdua del dret a l'avaluació contínua i sens perjudici de l'obligació de realitzar

B) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE <i>(faltes molt greus)</i>	SANCIONS
e) El deteriorament greu, causat intencionadament, de les dependències del centre, del material d'aquest o dels objectes i pertinences dels altres membres de la comunitat educativa. f) Els actes injustificats que alterin greument el desenvolupament normal de les activitats del centre. g) Les actuacions i incitacions a actuacions perjudicials per a la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa del centre. h) Conductes contràries a les normes de convivència en el centre de forma reiterada i sistemàtica.	determinats treballs acadèmics fora del centre. e) Inhabilitació per cursar estudis al centre per un període de tres mesos o pel període que resti per a la fi del corresponent curs acadèmic. f) Inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre en el qual es va cometre la falta. g) i h) MESURES PROVISIONALS: El/la director/a pot adoptar la decisió d'aplicar una mesura provisional amb finalitats cautelars i educatives. Poden ser mesures provisionals al canvi de grup, la suspensió d'assistir a determinades classes o activitats o el dret d'assistir al centre per un període màxim de 5 dies. En casos molt greus, es pot prolongar la suspensió temporal a 15 dies lectius.

PROTOCOL D'INTERVENCIÓ EN CAS DE CONFLICTE GREU

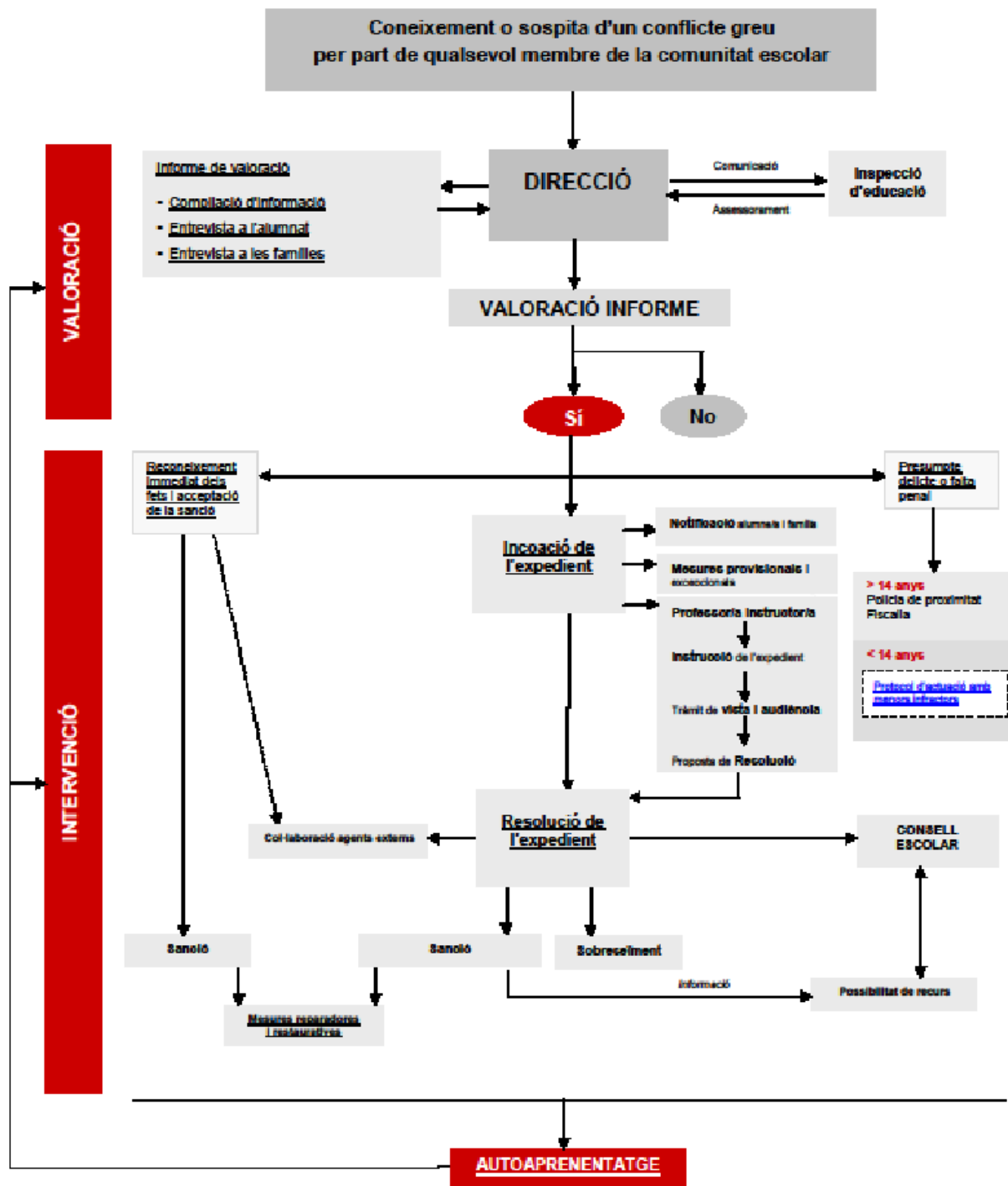
Justificació i objectius del Protocol

Conflictes greus

Són les conductes tipificades en l'article 37.1 de la Llei 12/2009 del 10 de juliol d'educació i que perjudiquen greument la convivència escolar.

Per saber-ne més

- [Incidència en els centres educatius](#)



3.5.3. Garanties i procediment en la correcció de les faltes (art 25 Decret 102/2010)

La instrucció de l'expedient a què fa referència el protocol anterior correspon a un o una docent amb designació a càrrec de la direcció del centre. Si és possible aquest docent formarà part de la comissió de convivència de l'escola i/o del consell escolar. A l'expedient s'estableixen els fets, i la responsabilitat de l'alumnat implicat, i es proposa la sanció així com, si escau, les activitats d'utilitat social per al centre i, en el seu cas, l'import de reparació o restitució dels danys o materials que eventualment hagin quedat afectats per l'actuació que se sanciona.

- De la incoació de l'expedient la direcció del centre n'informa l'alumnAT afectat i, en el cas de menors de 18 anys, als pares o tutors legals. Sense perjudici de les altres actuacions d'instrucció que es considerin oportunes, abans de formular **la proposta definitiva de resolució, l'instructor o instructora de l'expedient ha d'escoltar l'alumnat afectat, i també els progenitors o tutors legals, i els ha de donar vista de l'expedient completat fins a la proposta de resolució provisional per tal que puguin manifestar la seva conformitat amb allò que a l'expedient s'estableix i es proposa o hi puguin formular al·legacions**. El termini per realitzar el tràmit de vista de l'expedient, de la realització del qual n'ha de quedar constància escrita, és de cinc dies lectius i el termini per formular-hi al·legacions és de cinc dies lectius més.

- Per garantir l'efecte educatiu de l'aplicació de les sancions que comportin la pèrdua del dret a assistir temporalment al centre en les etapes d'escolarització obligatòria es procurarà l'acord del pare, mare o tutor o tutora legal. Quan no s'obtingui aquest acord, la resolució que imposa la sanció expressarà motivadament les raons que ho han impedit. La sanció d'inhabilitació definitiva per cursar estudis en el centre, en les etapes obligatòries, ha de garantir a l'alumnat un lloc escolar en un altre centre. El Departament d'Ensenyament ha de disposar el que sigui pertinent quan el centre afectat no pugui gestionar directament la nova escolarització de l'alumnat en qüestió.

3.5.4. Quadre resum d'incoació d'un expedient disciplinari**INICI DE L'EXPEDIENT**

- Correspon a la direcció del centre incoar, per pròpia iniciativa o a proposta de qualsevol membre de la comunitat escolar, els expedients a l'alumnat.
- L'inici de l'expedient s'ha d'acordar en el termini més breu possible, en qualsevol cas no superior a 5 dies des del coneixement dels fets.
- La direcció del centre ha de formular un escrit d'inici de l'expedient, el qual ha de contenir:

a) El nom i cognoms de l'alumne o de l'alumna.

b) Els fets imputats.

c) La data en la qual es van realitzar els fets.

d) El nomenament de la persona instructora que recaurà en personal docent del centre.

- El director del centre informarà la comissió de convivència del consell escolar de l'obertura de l'expedient.

NOTIFICACIÓ

- La decisió d'inici de l'expedient s'ha de notificar a la persona instructora, a l'alumne/a i, quan aquest sigui menor d'edat, als seus pares.
- L'alumne/a i els seus pares, si aquest és menor d'edat, poden plantejar davant la direcció la recusació de la persona instructora nomenada, quan pugui inferir-se falta d'objectivitat en la instrucció de l'expedient. Les resolucions negatives d'aquestes recusacions hauran de ser motivades.
- Només els qui tinguin la condició legal d'interessats en l'expedient tenen dret a conèixer el seu contingut i documents en qualsevol moment de la seva tramitació.

Instrucció i proposta de resolució

- La persona instructora, un cop rebuda la notificació de nomenament, ha de practicar les actuacions que estimi pertinents per a l'aclariment dels fets esdevinguts així com la determinació de les persones responsables.
- Una vegada instruït l'expedient, la persona instructora ha de formular proposta de resolució la qual haurà de contenir:
 - a) Els fets imputats a l'expedient.
 - b) Les faltes que aquests fets poden constituir.
 - c) La valoració de la responsabilitat de l'alumnat amb especificació, si escau, de les circumstàncies que poden intensificar o disminuir la gravetat de la seva actuació.
 - d) Les sancions aplicables d'entre les previstes.
 - e) L'especificació de la competència de la direcció per resoldre.
- Prèviament a la redacció de la proposta de resolució s'ha de practicar, en el termini de 5 dies lectius, el tràmit de vista i audiència. En aquest termini l'expedient ha d'estar accessible per tal que l'alumne/a i la família, si és menor d'edat, puguin presentar al·legacions així com aquells documents i justificacions que estimin pertinents. Aquestes al·legacions s'han de presentar en el termini de cinc dies lectius.

Mesures provisionals

- Quan sigui necessari per garantir el normal desenvolupament de l'activitat del centre, en incoar-se un expedient o en qualsevol moment de la seva instrucció, la direcció del centre, per pròpia iniciativa o a proposta de la persona instructora, podrà adoptar la decisió d'aplicar alguna mesura provisional amb finalitats cautelars i educatives. Poden ser mesures provisionals el canvi provisional de grup, la suspensió provisional del dret d'assistir a determinades classes o activitats o del dret d'assistir al centre per un període de 3 dies. En cas que l'alumnat sigui menor d'edat, aquestes mesures s'han de comunicar a la seva família. La direcció pot revocar, en qualsevol moment, les mesures provisionals adoptades.
- En casos molt greus, i després d'una valoració objectiva dels fets per part de

la persona instructora, la família, escoltada la comissió de convivència, de manera molt excepcional i tenint en compte la pertorbació de l'activitat del centre, els danys causats i la transcendència de la falta, pot prolongar el període màxim de la suspensió temporal, o altra mesura presa, sense arribar a superar en cap cas el termini de vint dies lectius.

- Quan les mesures provisionals comportin la suspensió temporal d'assistència al centre, el tutor lliurarà a l'alumne/a un pla detallat de les activitats que ha de realitzar i establirà les formes de seguiment i control durant els dies de no assistència per tal de garantir el dret a l'avaluació contínua.
- Quan la resolució de l'expedient comporti una sanció de privació temporal del dret d'assistir al centre, els dies de no assistència complerts en aplicació de la mesura cautelar es consideraran a compte de la sanció a complir.

Resolució de L'EXPEDIENT

- Correspon a la direcció del centre, escoltada la comissió de convivència del consell escolar, en el cas de conductes que en la instrucció de l'expedient s'apreciïn com a molt greument contràries a les normes de convivència, resoldre els expedients i imposar les sancions que correspongui. La direcció del centre ha de comunicar a la família la decisió que adopti als efectes que aquests, si ho creuen convenient, puguin sol·licitar en un termini de tres dies la seva revisió per part del consell escolar del centre, el qual pot proposar les mesures que consideri oportunes.
- La resolució de l'expedient ha de contenir els fets que s'imputen a l'alumne/a, la seva tipificació i la sanció que s'imposa. Quan s'hagi sol·licitat la revisió per part del consell escolar, cal que la resolució esmenti si el consell escolar ha proposat mesures i si aquestes s'han tingut en compte a la resolució definitiva. Així mateix, s'ha de fer constar en la resolució el termini de què disposa l'alumnat o la seva família, en cas de minoria d'edat, per presentar reclamació o recurs i l'òrgan al qual s'ha d'adreçar.
- La resolució s'ha de dictar en un termini màxim d'un mes des de la data d'inici de l'expedient i s'ha de notificar a l'alumnat i a la seva família, si és menor d'edat, en el termini màxim de 10 dies.

- Contra les resolucions de la direcció dels centres educatius públics es pot interposar recurs d'alçada, en el termini màxim d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, davant la direcció dels serveis territorials corresponents o del consorci d'educació.
- Les sancions acordades no es poden fer efectives fins que s'hagi resolt el corresponent recurs o hagi transcorregut el termini per a la seva interposició.

La pau no és absència de conflictes, és la capacitat per gestionar els conflictes per mitjans pacífics.

**Els conflictes sempre existeixen ,
no tracteu d'evitar-los, sinó
d'entendre'ls.**

BLOC 3

VALORS I ACTITUDS

4. VALORS I ACTITUDS

4.1. INTRODUCCIÓ

L'adquisició d'uns valors i actituds permet a l'infant aprendre a ser competent en la relació amb si mateix, amb les altres persones i amb el món.

S'organitzen i es desenvolupen els objectius en relació amb aquests valors i actituds en 6 àmbits:

- Coeducació i perspectiva de gènere
- Educació intercultural
- Educació per la pau
- Educar en el respecte
- Educar en l'esforç i en la responsabilitat
- Inclusió

4.2. COEDUCACIÓ I PERSPECTIVA DE GÈNERE

Què entenem per coeducació i perspectiva de gènere?

És l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe, orientació afectivosexual, identitat o expressió de gènere, potenciant així la igualtat real d'oportunitats.

La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, sexe orientació afectivosexual i el respecte de la diversitat de l'alumnat.

Introducció

La coeducació proporciona, tant a l'alumnat com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere i transformar-les en relacions més justes i plurals.

Aquesta acció educativa requereix un canvi de mirada que permeti revisar l'enfocament de la tasca docent, la incidència en el grup i el vocabulari utilitzat.

Caldrà dissenyar intervencions socioeducatives que sensibilitzin tota la comunitat educativa per tal que es prengui consciència dels elements que generen desigualtats per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i, per tant, esdevinguin agents de transformació.

Aquestes accions (tant en l'àmbit de centre com d'aula i entorn) són fonamentals per prevenir la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, d'identitat o d'expressió de gènere, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de possibles o potencials relacions abusives.

Programació del treball de la Coeducació i perspectiva de gènere

Objectius	Actuacions	Indicadors
Compartir la necessitat de treballar en la prevenció de la violència de gènere o per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual (i garantir que el traspàs d'informació a secundària reculli les actuacions en situacions de conductes discriminatòries).	Reunions de Claustre i Cicle per arribar a acords sobre el treball de la coeducació i la perspectiva de gènere.	-Actes de Claustres i reunions -Més del 80% dels acords són portats a terme. -Grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions del centre en l'àmbit de la coeducació.
Potenciar activitats relacionades amb la coeducació en el pla d'acció tutorial.	Incloure activitats relacionades amb la coeducació en el pla d'acció tutorial i en la Franja de Nucli.	-Nombre d'activitats programades al llarg del curs a les diferents tutories.
Fomentar la representació paritària de l'alumnat en les diferents activitats que es desenvolupen en el centre (representants del Consell Escolar, composició grups de treball, activitats lúdiques, jurats de concursos, etc.).	Organització de grups i equips de treball de manera paritària en les diferents activitats fetes a l'escola.	
Reflexionar sobre la diversitat familiar i incorporar l'ús habitual del llenguatge inclusiu i no sexista que doni el mateix protagonisme a tot l'alumnat.	Treball a partir de les vivències personals i la realitat de l'aula, de contes, pel·lícules... la diversitat familiar com un valor positiu en la societat actual.	
Promoure la reflexió i el debat sobre conceptes relacionats amb l'educació afectiva i sexual, ajudar l'alumnat a analitzar i ser crítics en situacions de desigualtat i conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista.	Cercles de diàleg, material didàctic, vídeos, vivències personals	
Revisar les relacions que es donen dins l'aula per ajudar a que siguin igualitàries i actuar reconduint actituds	Realitzar activitats on el paper de la dona al llarg de la història hi sigui present.	

discriminatòries o rols estereotipats.	Proposar activitats que ajudin a empoderar les nenes en papers que tradicionalment s'han atribuït als homes i viceversa.	
Impulsar el desenvolupament d'activitats lúdiques, culturals i esportives que tinguin una dimensió educativa a favor de la coeducació.	Dinamitzar jocs al pati i propostes d'aula potenciant la participació de tothom a tot tipus de jocs i activitats, trencant estereotips	

4.3. EDUCACIÓ INTERCULTURAL

Què entenem per educació intercultural?

És l'acció pedagògica que dona resposta a la necessitat de sensibilitzar i formar a la ciutadania en edat infantil per a què pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits, tot promovent espais de relació i inclusió. Així mateix, promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.

Introducció

Les societats actuals es caracteritzen per una alta diversitat i pluralisme. Cal entendre aquesta diversitat com una font de riquesa que s'ha de garantir, protegir i fomentar, possibilitant un bon grau de cohesió i inclusió. Més enllà d'un context de tolerància, l'educació per a la convivència ha de vetllar per unes relacions de confiança i reconeixement mutu, que obrin la porta a una construcció compartida basada en el diàleg.

Ser ciutadans d'una societat multicultural requereix una visió del món i unes competències per formar-ne part, i part activa, al voltant de 3 eixos bàsics:

La igualtat d'oportunitats d'expectatives, l'equitat. L'educació ha de seguir sent el principal element d'ascensió social.

El reconeixement i valor de la diferència com una forma d'igualar-nos en dignitat, però també decreixen i conviure sumant des de les singularitats que tots tenim. Només és possible generar vincles si partim de reconeixent-nos com a iguals quant a drets i obligacions, com a persones que formen part d'un projecte comú. Per això cal

que el currículum proporcioni les habilitats i capacitats que permetin conviure en una societat plural. També cal que acompanyem bé el nostre alumnat en la construcció de la seva pròpia singularitat o identitat, una identitat de pertinença múltiple amb arrels i sentit de pertinença al territori, combinant diferents elements culturals i lingüístics.

Promovent un marc de valors i elements compartits que configurin també una identitat col·lectiva. Cal remarcar allò que ens fa més iguals que diferents i promoure els valors i drets propis d'una societat democràtica.

Aquests eixos han de conduir a un espai de convivència i cohesió entesa com el procés d'incorporació del conjunt de grups socials o culturals en una societat, des d'una perspectiva inclusiva.

Programació del treball de l'educació intercultural

Objectius	Actuacions	Indicadors
Programar actuacions específiques de reflexió (clautres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre l'educació Intercultural.	Reunions de Claustres i Cicles	- Nombre d'actuacions executades. - Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu. - Relació d'acció per visibilitzar la diversitat existent al centre. - Existència d'una orientació acadèmica no estereotipada per raons de sexe, origen o altres condicions personals i/o socials. - Existències d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que donin el mateix protagonisme a tot l'alumnat.
Treballar en el Pla d'Acció Tutorial l'acompanyament a la construcció d'una identitat de múltiples pertinences i dissenyar activitats que fomentin el reconeixement i la valoració de la diversitat cultural de l'alumnat.	Activitats des de les tutories relacionades amb la inclusió.	
Incloure en el Pla d'acollida actuacions per promoure la inclusió escolar i social de l'alumnat d'origen estranger i l'acompanyament de les seves famílies.	Activitats d'acolliment tant de la família com dels infants	
Promoure la participació de les famílies en la vida del centre.	Activitats d'inclusió a festes, projectes de famílies d'altres cultures.	
Donar a conèixer i posar en valor les festivitats i celebracions de les diverses cultures presents en el centre, així com les aportacions que els diversos grups i cultures fan en les activitats que organitza el centre.	Tenir un calendari a la classe de les celebracions de les diferents cultures presents a l'aula: Ramadà, Any nou xinès, festes hindús i altres	
Facilitar la participació dels alumnes en totes les activitats curriculars.	Aplicar les mesures universals, DUA.	
Promoure el benestar de tota la comunitat i en especial de les persones pertanyents a altres cultures	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació intercultural.	

Objectius	Actuacions	Indicadors
Fomentar la incorporació de la perspectiva intercultural a les accions educatives de totes les àrees i matèries del currículum, plantejar activitats escolars que permetin que l'alumnat d'altres orígens mostri els seus coneixements o habilitats i fer present a l'aula la varietat de llengües d'origen i utilitzar-les com un recurs lingüístic per al treball curricular.	Programacions i situacions d'aprenentatge que tinguin present l'educació intercultural	
Fomentar el sentiment de pertinença com la necessitat que tots tenim de formar part d'una identitat col·lectiva, d'un conjunt social.	Activitats d'acció tutorial a l'espai de Nucli	
Fomentar l'ús de la llengua catalana com una llengua de cohesió i com a eix vertebrador d'un projecte plurilingüe.	Inclusió i ús del català com un fet quotidià amb l'ajut de les pròpies companyes i companys	
Oferir les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals, esportives i lleure adreçades a la comunitat.	Ús dels espais per part de la ONG Save the Children, entitats del barri com l'Associació de Veïnes i Veïns i el Programa de Patis Oberts	
Promoure i col·laborar en la participació activa dels alumnes i les famílies en els Plans educatius d'entorn i altres programes socioeducatius.	Participació en totes aquelles activitats que se'ns ofereixin per treballar de manera inclusiva l'educació intercultural	

4.4. EDUCACIÓ PER LA PAU

Què és l'educació per la pau?

L'educació per la pau té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i millorar la vida de totes les persones.

Si considerem la pau no només com a no-violència, no-guerra, sinó com un estat de convivència en què les persones puguin establir entre elles relacions d'harmonia, bo i formant societats lliures i equitatives, l'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint la pau, que esdevé un valor ètic social per ella mateixa.

Introducció

L'articulació de la vida en comú, en pau i harmonia, requereix la posada en pràctica d'accions concretes com a ciutadans i ciutadanes que formem part d'un món complex i globalitzat.

La convivència és el valor primordial de tota societat desenvolupada que conrea la pau, que assumeix el conflicte com a oportunitat i utilitza el diàleg per resoldre les

qüestions que es poden plantejar quotidianament, en un món on els desequilibris tendeixen a augmentar.

Programació del treball de l'educació per la pau

Objectius	Actuacions	Indicadors
Sensibilitzar el claustre i la comunitat educativa sobre la importància de l'educació per a la pau i els drets humans en els processos educatius.	-Actuacions específiques de sensibilització (clautres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.). -Concreció en la Programació general anual de centre les accions que es realitzaran per fomentar la cultura de la pau. -Incloure en tots els documents de centre normes clares i que garanteixin el respecte i el desenvolupament de la cultura de la Pau.	Nombre d'actuacions realitzades per promoure entre la comunitat educativa el treball de la Pau. Nombre d'activitats programades en els diferents cursos. Nombre d'iniciatives que participa el centre en relació al valor de la Pau. Grau de satisfacció dels mestres. Valoració del clima de convivència al centre.
Promoure accions i estratègies per fomentar l'educació per la pau i la divulgació dels drets humans entre els membres de la comunitat escolar.	-Aprofitar les diades commemoratives per reflexionar sobre la pau i els drets humans. -Participació en activitats (campanyes, projectes, trobades, concursos, etc.) de foment de la pau com a experiència educativa. -Reforç i foment del treball en equip entre els membres de la comunitat educativa com un model de convivència. -Inclusió de les famílies i l'alumnat en la comissió de convivència per tal de promoure un bon clima de centre.	
Establir propostes d'actuació específiques per fomentar l'educació per la pau i els drets humans entre l'alumnat.	-Incloure en la programació curricular activitats d'aula per treballar amb els alumnes els drets humans, especialment els drets dels infants, i promoure campanyes de difusió tant dins com fora del centre.	
Formar a la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn la cultura de la pau i el coneixement dels drets humans.	-Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb el coneixement dels drets humans i, especialment, els drets dels infants.	
Desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar en la pau i els drets humans.	-Utilitzar els moments de nucli i tutoria per potenciar el respecte, el diàleg i la cooperació entre els companys com a base de l'educació per la pau. -Crear condicions per gaudir del silenci a l'aula com a espai de reflexió. -Fomentar la democràcia i la participació a través de	

Objectius	Actuacions	Indicadors
	l'organització de l'aula (càrrecs de responsabilitat, assemblees d'aula, etc.). -Utilitzar la tutoria individualitzada per fomentar en l'alumnat el diàleg i l'empatia.	
Incorporar continguts d'educació per la pau en el currículum de les diverses àrees.	-Planificar i seqüenciar els continguts de l'educació per a la pau i sobre els drets humans a les diferents àrees curriculars. -Dur a terme activitats lligades amb campanyes d'organismes que treballen en favor de la pau i el respecte als drets humans. -Realització d'activitats per fomentar l'esperit crític per identificar, revisar i superar qualsevol situació de desigualtat (currículum ocult, discriminacions, etc.).	
Promoure estratègies i metodologies que afavoreixen els valors convivencials.	-Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.). -Activitats per promoure l'aprenentatge servei com una metodologia que afavoreix la responsabilitat, el compromís cívic, etc. -Aprofitament dels esdeveniments puntuals per abordar el tema de la pau: el dia de la pau.	
Implicar les famílies a través de l'acció tutorial en l'educació per la pau.	-Carta de compromís educatiu: mesures necessàries i compromisos entre família, tutor del centre per estimular l'educació per la pau.	
Participar en xarxes de centres i administracions locals, entitats i altres entitats que fomentin la cultura de la pau i el respecte als drets humans.	-Projectes solidaris, comunitaris i cooperatius amb altres centres o entitats de l'entorn. -Xerrades de persones relacionades en el món de ONGs o entitats que ajudin a promoure els valors de la pau.	

4.5. EDUCAR EN EL RESPECTE

Què entenem per educar en el respecte?

El respecte s'entén com l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar, i constitueix el principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar, escolar, etc.

Introducció

En les relacions humanes, el respecte es manifesta en una forma de mirar i de tractar els altres. La persona respectuosa és atenta i s'apropa als altres, però mantenint una certa distància, sense envair-la. En una societat diversa, rica i intercultural, cal advocar pel diàleg com a forma bàsica de respecte. El diàleg autèntic es fonamenta en una actitud d'interès envers l'altre i tot allò que ens pot aportar.

Cal oferir models positius i tenir el respecte com a component transversal de totes les activitats.

Per fer possible una bona convivència, és necessari potenciar el respecte cap a un mateix, cap als altres i cap al medi on vivim.

- Respecte a un mateix:

Respectar-se un mateix és atendre i satisfer les pròpies necessitats, conèixer i valorar les pròpies qualitats i valors, i acceptar els errors. Només aprenent a respectar-se un mateix es pot respectar, valorar i acceptar les diferències i els errors dels altres.

El respecte a un mateix no ha de dependre de l'opinió o el reconeixement dels altres. Una bona autoestima permet a l'alumnat ser positiu, tenir confiança en si mateix i en els altres, la qual cosa facilita els aprenentatges, les relacions socials i proporciona benestar.

- Respecte als altres

Educar en el respecte suposa l'acceptació i el reconeixement de les altres persones, dels seus drets i la seva forma de pensar. S'han d'establir unes normes clares que

garanteixin el respecte entre tots els membres de la comunitat escolar. També s'ha de garantir l'expressió de les opinions i creences en un marc de llibertat i respecte, evitant qualsevol tipus de discriminació, incloent el reconeixement i el respecte que els alumnes han de tenir cap a les mestres i les famílies.

És important fer veure a les famílies la importància de mantenir el respecte mutu i els beneficis que aporta als seus fills el respecte cap als i les mestres. El respecte entre els diversos membres de la comunitat educativa constitueix un valor fonamental per tal d'aconseguir un bon clima de centre i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

- Respecte al món:

S'ha de fomentar el valor del respecte envers el món: ensenyar l'alumnat a valorar i tenir cura del seu entorn més proper, la natura i el medi ambient.

Cal implicar l'alumnat en la cura dels materials i dels espais comuns, tant del centre com de l'entorn. De la mateixa manera cal potenciar la sostenibilitat i el respecte al medi ambient.

Programació del treball del respecte

Objectius	Actuacions	Indicadors
Sensibilitzar el claustre i la comunitat educativa sobre el valor del respecte com a principi bàsic per tal de garantir un bon clima de convivència en els centres educatius.	Reunions i reflexió c sobre la importància del respecte, especialment al professorat, com un principi bàsic en l'aprenentatge. Orientacions i document de relació família-escola que faciliti la bona comunicació entre els membres de la comunitat educativa.	-Nombre d'activitats realitzades per part del claustre per treballar el valor del respecte. -Documents elaborats pel centre. - Nombre d'activitats realitzades a l'espai de Nucli que fomentin el respecte entre l'alumnat.
Recollir el valor del respecte en els documents del centre.	-Revisió i actualització dels documents d'escola (PEC, NOF, PdC per incorporar el valor del respecte, i especialment el respecte al professorat.. -Dissenyar en el pla d'acció tutorial activitats que fomentin el diàleg, el respecte i la valoració de les diverses opinions i creences. -Concretar en la programació curricular com es promouran i s'avaluaran valors com el respecte.	- Grau de satisfacció de la comunitat educativa envers el respecte.
Promoure accions i estratègies per afavorir i potenciat el valor del respecte entre els membres de la comunitat escolar.	-Potenciar el treball en equip per tal de facilitar les relacions entre els membres de la	

Objectius	Actuacions	Indicadors
	comunitat escolar (comissions mixtes: comissió pedagògica, comissió econòmica, comissió d'activitats extraescolars, etc.). -Garantir el dret a la privacitat dels membres de la comunitat escolar (drets d'imatge, dret a la intimitat, etc.). -Establir normes de conducta que vetllin pel respecte envers els adults.	
Promoure accions de respecte cap als espais físics del centre i del seu entorn.	Activitats que ajudin al bon manteniment del centre: jornades bricolatgeres, mesures restauratives envers la cura del centre,....	
Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure el respecte en la comunitat escolar.	-Aprofita i aportar les experiències realitzades en el centre al voltant del respecte, especialment al professorat, als centres de la xarxa (seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals, etc.).	
Planificar i incloure activitats amb l'alumnat que fomentin el respecte entre tots els membres de la comunitat educativa des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.	-Activitats tutorials que desenvolupin autoconeixement de l'alumnat. -Treball del coneixement i l'expressió de les emocions pròpies.	
Sensibilitzar i orientar les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el respecte.	A través de la carta de compromís, les entrevistes individualitzades, reunions d'aula amb famílies, comissió inclusiva de l'AFA, ...	
Treball amb les entitats de l'entorn per promoure el respecte.	Activitats amb entitats del barri (Diada de la sensibilització matinal inclusiva.)	

4.6. EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

Què entenem per esforç i responsabilitat?

L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats, fonamental per obtenir un bon rendiment. El valor de l'esforç ajuda a ampliar al màxim les capacitats que porten dins (i per obtenir uns millors resultats). També permet vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la vida.

Entenem per responsabilitat la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels seus actes. En l'àmbit escolar, es tracta d'aconseguir que l'alumnat es comprometi en el procés d'aprenentatge, saber quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.

Introducció

Sovint pensem que l'èxit es pot aconseguir de forma fàcil i ràpida, idea que de vegades es reforça per part d'algunes famílies que, amb una actitud excessivament paternalista, faciliten que els alumnes tinguin allò que volen sense gaire esforç i evitant-los el fracàs. Cal incidir en el fet que les fites o objectius només es poden assolir a partir de l'esforç, la responsabilitat i la capacitat de superació.

Dins l'entorn escolar, l'esforç i la responsabilitat s'haurien de concretar en el compromís de l'alumnat amb el seu procés d'aprenentatge. En aquest sentit, la responsabilitat comporta establir uns objectius, comprometre's i esforçar-se per tal d'assolir-los consolidant l'hàbit d'estudi, tant a l'escola com a casa, així com el fet d'aprendre a compaginar el temps de lleure amb el de les obligacions. L'esforç és el resultat d'un procés en el qual també intervé la motivació per assolir els seus objectius. Conèixer-ne els interessos i despertar-ne la motivació facilitarà aquest procés.

L'esforç no sempre és garantia d'èxit. Les diferents capacitats i habilitats també són factors decisius. Per aquest motiu, cal ajudar l'alumnat perquè conegui i assumeixi les pròpies limitacions i toleri la frustració quan no assoleixi les seves fites. A més, els resultats de l'esforç no sempre són visibles a curt termini i cal engrescar-los perquè siguin constants.

És important també fer veure a les famílies la importància de l'esforç i la responsabilitat com un mitjà per assolir qualsevol objectiu, també els escolars.

En l'àmbit social, cal prendre consciència que formem part d'una societat que promulga una sèrie de drets, però que també exigeix el compliment de deures i responsabilitats. Convé que els centres educatius incideixin en la necessitat d'implicar l'alumnat en el món en què viuen, de convertir-los en ciutadans actius i compromesos.

Programació del treball de l'esforç i la responsabilitat

Objectius	Actuacions	Indicadors
Prendre consciència que tota la comunitat escolar (incloses les famílies) que els valors de l'esforç i la responsabilitat com a elements bàsics per a l'èxit educatiu.	Acord d'estratègies que potenciïn l'esforç dels infants	- Nombre d'activitats realitzades envers la sensibilització de la importància de l'esforç. -Grau de compromís i esforç individual valorat a partir de l'autoavaluacions de l'alumnat. -Registre per part dels mestres del grau d'implicació i esforç a l'hora de fer les feines els infants. - Millora dels resultats acadèmics per part dels infants.
Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, el compromís tant individual com col·lectiu i incidir en els deures o responsabilitats per garantir els drets de tothom recollits en les NOFC.	Activitats i propostes a l'espai de Nucli d'activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, el compromís tant individual com col·lectiu i incidir en els deures o responsabilitats	
Concretar en la programació curricular com es valorarà el grau d'esforç i responsabilitat de l'alumnat (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament de les tasques, l'ordre, la netedat, etc.).	Rúbriques de seguiment i avaluació del grau d'esforç i responsabilitat dels infants davant les tasques del dia a dia	
Comprometre l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions del centre, procés de millora del rendiment i la convivència, etc.).	Activitats dinamitzadores que ajudin a fer propostes i a involucrar-se en les decisions i organització de l'escola	
Implicar la comunitat escolar en la cura i el manteniment del centre i el seu l'entorn (jornades de manteniment i decoració, campanyes de reutilització, reciclatge i reducció del consum energètic, etc.).	Realització de diades com la Jornada Bricolatgera, visita del Punt Verd Mòvil, ecocàrrecs	
Potenciar les assemblees, la figura dels secretaris i secretàries i establir càrrecs com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat.	Assemblees i cercles de diàleg al moment de Nucli. Càrrecs de classe	
Fomentar la tutoria entre iguals per educar en valors i compromís.	Apadrinament lector. Acompanyament a sortides Organització de jocs a la Sortida de Primavera i la festa de final de curs	
Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció i a	Assemblees i cercles de diàleg Tutories individualitzades	

Objectius	Actuacions	Indicadors
valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsables.		
Fomentar la constància i l'esforç en la realització de les feines i l'adquisició dels objectius del propi aprenentatge.	Activitats autònomes a les propostes d'aula i treball col·laboratiu	
Ensenyar, a través del currículum, com els valors de l'esforç i el compromís han fet que els nostres avantpassats i les cultures aconseguixin les seves fites.	Activitats dins les programacions que visualitzin personatges de la història que són exemple i model d'esforç i superació. Xerrades de personatges actuals explicant la seva experiència de superació. Vídeos i pel·lícules	
Ajudar l'alumnat a tolerar la frustració quan no assoleixen les seves fites o s'equivoquen i entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge.	Foment de l'autoestima i activitats que ajudin a ser conscients de les pròpies limitacions i potencialitats	
Fixar normes de conducta i límits clars per ajudar l'alumnat a controlar els seus impulsos i fomentar la responsabilitat.	Normes d'aula i de l'escola consensuades per tots els membres	
Establir hàbits i rutines de treball (puntualitat, respecte al torn de paraula, planificació, realització de les tasques).	Compliment d'uns hàbits i rutines de treball Modelatge per part de l'adult d'aquestes rutines i hàbits	
Valorar les tasques executades i reconèixer l'esforç i la capacitat de superació, més que el resultat.	Avaluació conjunta amb l'infant del procés i l'esforç per fer la tasca encomanada	
Fomentar els processos d'autoavaluació i coavaluació entre l'alumnat.	Autoavaluació i Coavaluació en els moments d'Espais d'Investigació, de propostes d'aula, de Projecte	
Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies en el procés educatiu.	Implicació de les famílies per treballar els valors, l'esforç i la responsabilitat a partir de les reunions d'aula i individuals	

4.7. INCLUSIÓ

Què entenem per educació inclusiva?

Ofereix a tots els infants expectatives d'èxit, independentment de les seves característiques o necessitats, i l'oportunitat de créixer i aprendre conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

Introducció

La inclusió pretén que els centres s'adaptin a la diversitat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les.

Parlar d'una educació inclusiva implica concretar els següents principis:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la corresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.
- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

En aquest context l'atenció educativa a l'alumnat és el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes, amb la finalitat que avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, tot afavorint el seu desenvolupament personal i social, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

El sistema educatiu inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes i es fixa de forma especial en aquells alumnes amb un risc més gran de marginació o d'exclusió,

fet que implica establir un seguiment i una actuació específics de la seva presència, participació i èxit.

La inclusió, més enllà de la provisió de serveis, comporta un canvi en les expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats de l'alumnat.

Les mesures i els suports per a l'atenció educativa dels alumnes han de preveure el grau d'intensitat que correspongui: mesures i suports universals, addicionals i intensius.

L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social. És un valuós instrument per avançar, col·lectivament, en la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, sense discriminacions per raons d'origen, de sexe o capacitat, des del respecte a l'heterogeneïtat, la coeducació, l'interculturalisme i la relativitat i interactivitat de les necessitats educatives, entre altres principis.

Programació del treball de la inclusió

Objectius	Actuacions	Indicadors
Sensibilitzar el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni resposta a la diversitat de tot l'alumnat.	-Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per implicar la comunitat escolar en una escola inclusiva. -Compartir un mateix concepte d'inclusió, valorar la realitat del centre i diagnosticar necessitats.	-Nombre d'activitats realitzades per treballar la inclusió com a valor universal. -Nombre d'activitats fetes al Nucli per fomentar el coneixement mutu. - Documents dels centres.
Recollir en els documents del centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies que facilitin la seva consecució.	Actualització i incorporar els valors de l'escola inclusiva en tots els documents de centre.	-Grau de relació entre tots els infants independentment de les seves característiques. -Grau d'aplicació del DUA i mesures universals per tal de donar una bona atenció a tot l'alumnat.
Integrar a tots els membres de la comunitat educativa.	Participació en programes que afavoreixin l'èxit escolar i la continuïtat en els estudis de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió: Save the Children, programa Èxit, etc... -Participació de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió, tant en les activitats acadèmiques i educatives del	-Existència de pautes d'ús d'un llenguatge inclusiu al centre. -Nivell de participació de tot l'alumnat a les activitats programades independentment de les seves característiques.

Objectius	Actuacions	Indicadors
	centre com en les activitats extraescolars.	- Nivell de participació de les diferents famílies en les activitats de l'escola.
Crear una estructura organitzativa en el centre que afavoreix l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	Fer de la CAEI, coordinació, planificació i avaluació de les estratègies i mesures per avançar cap a una escola inclusiva. -Mesures organitzatives per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat. -Programacions curriculars, l'organització i els recursos necessaris per atendre tothom en funció de les seves destreses i capacitats. -Diversificació d'avaluació per donar resposta a diversos estils d'aprenentatge.	
Dotar de materials i recursos que facilitin l'atenció de la diversitat.	-Banc de recursos per desenvolupar l'atenció de la diversitat: propis del centre o digitals (XTEC).	
Fomentar la formació per potenciar l'educació inclusiva dins de la comunitat escolar.	Activitats formatives, jornades, bones pràctiques al voltant de l'educació inclusiva, etc.	
Desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió.	- Activitats i actuacions al Nucli per treballar la cohesió de grup. -Revisar les relacions que es donen dins l'aula, mitjançant sociogrames, per ajudar que siguin igualitàries i no discriminatòries. -La tutoria individualitzada.	
Desenvolupar un currículum inclusiu.	-Materials específics per sensibilitzar l'alumnat en una educació inclusiva. -Revisió dels materials utilitzats perquè tots estiguin impregnats de valors inclusius (equitat, atenció i respecte a la diversitat) Estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.: aprenentatge col·laboratiu, ús de materials específics, etc.	
Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en risc d'exclusió en el procés escolar i educatiu dels seus fills.	-Carta de compromís. -Comunicats setmanals. -Reunions famílies. -Col·laboració amb els serveis externs per millorar l'atenció dels nostres infants.	

DOCUMENTS ANNEXES

ENLLAÇOS A PROTOCOLS I DOCUMENTACIÓ REFERENT AL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

RECURSOS

Projecte de convivència: recursos, documentació, normativa, etc...

[Web](#) xtec

PROTOCOL	ENLLAÇ
Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu.	Protocol Imatge circuit
Procediment d'intervenció en cas de faltes greument perjudicials per a la convivència.	Protocol Imatge circuit
Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal.	Protocol
Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu.	Protocol
Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius.	Protocol Imatge circuit
Documents vinculats als protocols: Informe de reconeixement dels fets i acceptació de la sanció Mapa de seguretat Mapa de protecció Guió per a l'entrevista amb l'alumnat acompanyant Mesures d'acompanyament Orientacions per a l'entrevista amb les famílies Relació d'acords i compromisos Addenda de la carta de compromís educatiu Cercles restauratius	Enllaç
Consorci d'Educació de Barcelona	Enllaç

Gestió de les situacions de violència i de convivència.	
Protocol d'actuació per a situacions de maltractament infantil i adolescent d'àmbit familiar. <u>Accés àrea privada, (Només pot gestionar-ho l'Equip Directiu).</u>	Enllaç
Protocol d'emergències psicosocials.	Enllaç
Circuit de resposta a les demandes d'intervenció dels centres educatius i el seu entorn en matèria de prevenció i seguretat ciutadana.	Enllaç
Eines i material per facilitar l'abordatge de les situacions de violència. <u>Accés àrea privada, (Només pot gestionar-ho l'Equip Directiu).</u>	Enllaç